

Evropská
komise

PANORAMA

Se zaměřením na evropskou regionální a městskou politiku

JARO 2019 / č. 68

Severozápadní Rumunsko kráčí správným směrem

KOMISAŘKA
CREȚUOVÁ:
DOSAŽENÉ
ÚSPĚCHY A
DALŠÍ PLÁNY

Regionální
a městská
politika

PANORAMA

V tomto vydání...

Toto jarní vydání časopisu *Panorama* je k dispozici ke stažení a věnuje se celé řadě témat od urbanistiky po kulturu nebo průmyslovou transformaci.

Přinášíme exkluzivní rozhovor s komisařkou Corinou Crețuovou, v němž se ohlížíme zpět za uplynulými čtyřmi lety a za tím, čeho za tu dobu politika soudržnosti dosáhla. V našem zaměření na regiony se tentokrát věnujeme Severozápadnímu Rumunsku. Přinášíme výběr projektů a komentář Emila Boca, starosty města Kluž, a Marcela Ioana Boloșe, vedoucího Agentury pro regionální rozvoj. Prozkoumáme rovněž zjištění nedávné zprávy URBACT zabývající se tím, jak v různých oblastech mohou městské orgány přispívat k dosažení rovnosti pohlaví, a dozvíme se, jak iniciativa Čistá energie pro ostrovy EU pomáhá ostrovům vyrábět vlastní udržitelnou energii.

V naší rubrice Jak to vidíte vy přinášíme postřehy z Česka a Kujavsko-pomořského vojvodství v Polsku a také se dozvíme, co někteří mladí lidé zažili v rámci mediálního programu

Youth4Regions. A také vám zprostředkujeme úžasný pohled na to, jak byly výhody politiky soudržnosti zdůrazněny v pravidelném vnitrostátním televizním pořadu v Estonsku.

Dozvíme se, jak program Interreg inspiroval Jižní Koreu v jejím úsilí o spolupráci se sousedními zeměmi a analyzujeme šíření populismu a euroskepticismu. Nevynecháme ani naše pravidelné rubriky o finančních nástrojích a informace, které přinesl Otevřený datový portál. V rubrice zaměřené na projekty navštívíme Polsko, Itálii a Nizozemsko.

Příjemné čtení!

AGNÈS MONFRETOVÁ

Vedoucí oddělení komunikace, Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku, Evropská komise

4

22

36

38

ÚVODNÍK.....	3	FINANCOVANÉ EU.....	36
KOMISAŘKA CREȚUOVÁ REKAPITULUJE SVŮJ MANDÁT.....	4	VĚTŠÍ VYUŽÍVÁNÍ PAKTŮ INTEGRITY V PORTUGALSKU.....	38
ZPRÁVY URBACT O ROVNOSTI ŽEN A MUŽŮ.....	8	DATA POINT: CÍLE OPATŘENÍ V OBLASTI KLIMATU.....	40
FI-COMPASS UDÁVÁ SMĚR.....	12	POLSKÉ MÍSTNÍ OBCE SE UJÍMAJÍ VEDENÍ.....	42
SEVEROZÁPADNÍ RUMUNSKO: POKRAČUJÍ V DOBRÉ PRÁCI.....	14	ČESKÁ REPUBLIKA: POLITIKA SOUDRŽNOSTI	
ČISTÁ ENERGIE PRO OSTROVY EU.....	22	PO ROCE 2020.....	43
MAPOVÁNÍ NESPOKOJENOSTI V EU.....	28	KOREJSKÁ DELEGACE NAVŠTĚVUJE INTERREG.....	44
OSVĚDČENÉ METODY PRO YOUTH4REGIONS.....	32	STRUČNÝ PŘEHLED AKTUALIT.....	47
ESTONSKÁ TELEVIZE PŘEDSTAVUJE PROJEKTY		PROJEKTY Z NIZOZEMSKA, POLSKA A ALPSKÉHO REGIONU.....	48

ÚVODNÍK

Nyní se již připravují programy politiky soudržnosti pro období 2021-2027. Po tom, co byly v květnu 2018 přijaty návrhy Komise na nové období, se útvary Komise pilně věnovaly hodnocení investičních potřeb, výzám a potenciálu každého členského státu. Nyní je čas představit názory Komise na to, jak by politika soudržnosti mohla co nejlépe podporovat tyto investiční ambice a zároveň znovu posílit regiony EU s cílem pomoci jim dosahovat jejich priority na úrovni EU – zejména chytřejší, ekologičtější, bezuhlíkovou, propojenější a sociálnější Evropu, která je svým občanům blíží.

V tomto kole je vůbec poprvé představení nových programů spojeno s přijetím zpráv o situaci v jednotlivých zemích v rámci cyklu semestru EU pro koordinaci hospodářské politiky. Cílem je zajistit, aby investiční priority politiky soudržnosti pro období 2021-2027 přispěly k dosažení širších cílů koordinace hospodářské politiky EU: zajištění zdravých veřejných financí, zamezení nadměrné makroekonomické nerovnováze, podpora strukturálních reforem umožňujících vytvářet více pracovních míst a růst a posílení investic.

Jsou to tedy velké výzvy, ale velká je i naše společná odpovědnost. Proto jsme chtěli navštívit hlavní město každého členského státu, setkat se s různými zúčastněnými subjekty politiky soudržnosti a uspořádat první výměnu názorů na to, jak co nejlépe spolupracovat na těchto nových programech. Toto je účel 27 vnitrostátních zahajovacích akcí konaných během března a dubna 2019: poskytnout vám příležitost

setkat se s širokou škálou pracovníků Komise z různých útvarů a prodiskutovat priority vaší země pro investice v rámci politiky soudržnosti v období 2021-2027 – což je proces, jehož mám tu čest se účastnit.

Tyto zahajovací akce jsou však jen prvním krokem v partnerském dialogu, který bude dle očekávání trvat řadu měsíců. Chci vás důrazně povzbudit, abyste v tomto dialogu hráli aktivní úlohu. Často říkám, že zúčastněné subjekty politiky soudržnosti jsou její duší, a v ještě větší míře to platí, pokud jde o koncipování a přípravu programů. Vaše poznatky a zkušenosti mohou být v následujícím desetiletí rozhodujícím faktorem.

Zároveň vás také zvu, abyste se k nám přidali v naší snaze zvýšit účast občanů v nadcházejících volbách EU. Řada představitelů EU již chodí do terénu, aby se s Evropany setkávali přímo, a to zejména v kontextu občanských dialogů. Tyto snahy však budou mnohem plodnější, když je podpoříte, protože ze své pozice můžete velmi vhodně našim spoluevropanům vlastními slovy vysvětlit, co pro ně Unie dělá, poskytuje a čeho dosahuje – uprostřed největšího hospodářského bloku na světě. Spojme tedy své síly! ■

Corina Crețuová

Evropská komisařka pro regionální politiku

Komisařka Crețuová rekapituluje úspěchy v oblasti politiky soudržnosti

Corina Crețuová, jejíž role komisařky pro regionální a městskou politiku se chýlí ke konci, vyzdvihuje některé z klíčových úspěchů politiky soudržnosti v regionech napříč celou EU a hledí na budoucí příležitosti plynoucí z tohoto ústředního pilíře evropského projektu.

Junckerova Komise se zavázala dosáhnout během svého pětiletého mandátu výsledků v mnoha oblastech. Jaké jsou tři klíčové úspěchy v oblasti politiky soudržnosti, na které jste nejvíce pyšná?

Jsem pyšná na celou řadu úspěchů, jichž se během mého mandátu komisařky pro regionální politiku podařilo dosáhnout. Financováním stovek tisíc projektů po celé Evropě politika soudržnosti zajišťuje, aby byl evropský projekt přínosem pro každý region, každé město, každou vesnici. Je to silné, přímé pouto mezi EU a jejími regiony a městy, které je v době, kdy řadu občanů svádí populismus a euroskepticismus, naprosto zásadní.

Pracovní skupina pro lepší provádění pomohla osmi zemím EU (Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Maďarsko, Itálie, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko) dobře využít zbývajících prostředků vyhrazených na politiku soudržnosti pro rozpočtové období 2007–2013, které by jinak byly ztraceny a neposloužily by tak svému účelu, tedy generování růstu a tvorbě pracovních míst. Později se pracovní skupina soustředila také na prová-

dění programů pro období 2014–2020, konkrétně na podporu správních kapacit a ponaučení se z minulosti.

Skupina na vysoké úrovni pro zjednodušení, kterou jsme ustanovili v rozmezí července 2015 a listopadu 2017, ukázala, že stanovená pravidla je možné až drasticky zjednodušit a zároveň zachovat vysoké standardy z hlediska řádného řízení fondů EU. To rovněž přispělo k návrhu lepší politiky soudržnosti v dalším rozpočtovém období EU, které začne v roce 2021. Mezi výstupy práce této skupiny patří Komisi již navržené lepší podmínky pro MSP, které investují do výzkumu a inovací, a legislativní návrh Komise pro období po roce 2020, který je o 50% kratší než stávající legislativa.

Iniciativy „Catching up“ a „Uhelné regiony v transformaci“ zdůraznily potřebu specifického přístupu k průmyslové transformaci a hospodářské modernizaci regionů v globalizovaném světě.

V rámci **iniciativy „catching up“** pomáháme nízkopříjmovým regionům překonávat překážky na cestě k růstu

související s makroekonomickým rámcem, strukturálními reformami, správou, investicemi a EU (ESI) fondy. Pomohli jsme zejména dvěma typům regionů: „regionům s nízkým růstem“ – regionům, které jsou charakteristické trvalou absencí růstu za poslední desetiletí nebo i déle (zejména v jižní Evropě), a „regionům s nízkými příjmy“ – regionům, jejichž HDP sice roste, ale je stále velmi nízký. V rámci této iniciativy máme čtyři pilotní regiony – dva v Polsku a dva v Rumunsku –, v nichž probíhají výrazné strukturální změny. Druhá fáze této iniciativy aktuálně probíhá v nových regionech a s novými tématy, jako je například energetická účinnost v takzvaných „uhelných regionech v transformaci“ a průmyslová transformace. Na začátku roku 2018 byla iniciativa oficiálně zahájena také ve dvou regionech Slovenska, ve kterých se zaměřuje na jejich specifické potřeby.

V rámci iniciativy **„uhelné regiony v transformaci“** se zaměřujeme na sedm zemí (Polsko, Německo, Česká republika, Rumunsko, Bulharsko, Řecko a Španělsko), v nichž je uhlí stále důležitým zdrojem energie a zaměstnanosti,

a poskytujeme jim podporu při přechodu k moderní a čistší energetické účinnosti. Uhelný průmysl v těchto sedmi zemích v současnosti zaměstnává přibližně 237 000 lidí. Odborníci úzce spolupracují s regionálními a vnitrostátními orgány, které mají zájem o účast na vytvoření pragmatických řešení na podporu procesu strukturální transformace flexibilním způsobem. Programy zahrnují podporu například v oblastech MSP, inovací, nízkouhlíkové transformace, sociálního začlenění a celkové společenské transformace a modernizace. Celková výše financování politiky soudržnosti pro příslušné regiony je na období 2014–2020 odhadována na přibližně 20 miliard EUR. Například s českými orgány jsme se dohodli na realokaci 232 milionů EUR pro uhelné regiony v transformaci. Obdobně v návaznosti na několik misí v Polsku nyní podporujeme šest pilotních projektů ve Slezsku s celkovou částkou 100 milionů EUR.

Obecně si myslím, že na výši a efektivitu evropských strukturálních a investičních fondů můžeme být všichni nesmírně pyšní. Podle posledních informací dostupných na otevřené datové plat-

formě putovalo do konce září 2018 do reálné evropské ekonomiky z těchto fondů 405 miliard EUR. To představuje téměř dvě třetiny rozpočtu ESIF investovaných skrze polovinu rozpočtového období EU 2014–2020.

Provádění politiky soudržnosti znamená každodenní úzkou spolupráci se subjekty na různých úrovních: vnitrostátní, regionální a místní. Jak jste s nimi pracovala?

Díky tomuto přímému poutu, které politika soudržnosti vytváří se zúčastněnými subjekty, jsem měla šanci vidět dopad projektů financovaných EU v členských státech. Během mého mandátu pro mě rovněž bylo důležité bavit se o výzvách a příležitostech s řídicími orgány a přírodními příjemci. Ráda jsem s místními zúčastněnými subjekty hovořila o specifických problémech, například o imigraci se starosty, o průmyslové transformaci s hejtmany atd. Ráda jsem udržovala vztahy se zeměmi a regiony mimo EU a pracovala na jejich rozvoji a sdílení osvědčených postupů. V tomto ohledu považuji za velmi zajímavou a přínosnou oficiální návštěvu fóra World Urban

Forum Habitat III v Quito v Ekvádoru a návštěvy Kuala Lumpur (Malajsie) a Číny.

Jakým způsobem se změnil způsob řízení a komunikace politiky soudržnosti a přibližujeme se občanům?

Jak ukázala poslední studie GŘ REGIO o hlasováních spojených s nespokojeností s EU (viz Geografie nespokojenosti, strana 28), jsme bohužel v současné době svědky vzestupu protiunijních a populistických nálad po celém kontinentu i mimo něj. S tímto fenoménem je jistě spojena nerovnost, jelikož lidé pociťují, že instituce nereagují na jejich potřeby tak, jak by měly, a žádají více práv a lepší životní podmínky.

Corina Crețuová na setkání se členy týmu MASMEC financovaného z EU projekt Biomed, Itálie

Corina Crețu se zdraví s Huangem Qiangem, viceguvernerem provincie Che-nan ve střední Číně

Corina Crețuová s Emmanuelem Macronem během návštěvy ve francouzském Senátu v Paříži, při níž představila návrhy pro budoucí politiku soudržnosti

Politika soudržnosti je při řešení tohoto problému klíčová. Jak název napovídá, politika soudržnosti je o solidaritě a prosperitě pro všechny. Zajišťuje, aby byl evropský projekt přínosem pro každý region, každé město a každou vesnici a aby díky podpoře skrze politiku soudržnosti vedl ke zvýšení životní úrovně.

Bohužel to ne všichni a ne vždy vidí. Například nová dálnice v regionu financovaná EU by měla korelovat s nově vzniklými pracovními místy. Jsou to zejména tyto nepřímé vlivy, které mnoho lidí nevidí.

Nejlepším způsobem, jak na euroskepticismus reagovat, je ukázat občanům, že EU má řadu přínosů, které můžeme doložit

řadou úspěšných příběhů. Věnujeme se několika komunikačním aktivitám, které cílí na zviditelnění naší politiky mezi občany: kampaně, včetně těch v sociálních médiích, projekty a akce, například občanské dialogy.

Dovolte mi zmínit například kampaň „EU v mém regionu“, v rámci níž loni více než 2 500 projektů ze 27 zemí otevřelo své dveře více než 450 000 návštěvníků, kteří se o nich mohli dozvědět více.

Projekt „Road Trip“ je iniciativou, jejímž cílem je poskytnout mladým Evropanům nevšední příležitost, jak se na vlastní oči přesvědčit o tom, co znamená solidarita EU a jak vlastně v reálném světě funguje. Je to projekt cesty po Evropě, během

kteří účastníci vystupují jako ambasadoři řady projektů a iniciativ EU. V roce 2018 projelo 8 cestovatelů během 4 měsíců více než 20 zemí, navštívilo více než 50 projektů spolufinancovaných EU a vytvořilo více než 60 videopříběhů, které mají 22,8 milionu zhlédnutí.

Kde vidíte Evropu a politiku soudržnosti za 10 let?

Politika soudržnosti bude ve spolupráci s dalšími nástroji EU i nadále nejefektivnější místní politikou pro řešení místních výzev. V tomto ohledu Komise předložila revidovaný rámec základních principů.

Programy budou flexibilnější a přizpůsobitelné skrze odlehčenější programovou

Komisařka Creţuov na setkání s Carlosem Martinezem Minguezem, mstpředsedou Rady evropských mst a regionů během 9. ročníku fóra World Urban Forum v malajsijskm Kuala Lumpuru

Corina Creţuov (vpředu vlevo) s Gabrijelou Zalacovou, chorvatskou ministryn regionálního rozvoje a fondů EU (po boku) na návštěvě romsk osady v Chorvatsku

nabídku, snadnější upravy a systematickou revizi programů v pli období v roce 2025. Zaměření zdrojů na klov priority EU (inovace a klima) s menším počtem podmínek zajist větší efektivitu a lepší podporu. Díky lepšímu sjednocen s evropskm semestrem bude politika také strategickj.

Zjednoduen prostřednictvím sady 80 opatření je navřeno s cílem urychlit efektivn provádění a vrazn snížit administrativní zátěž řídicích orgánů a přijemc. Zejména zruen postupu jmenování sprvnch a kontrolních orgánů, rozřen využití možností zjednoduench nákladů, opuštění postupů pro velké projekty a vrazn omezen ověřování mají pnst vznamn zlepšení.

S pokračující politickou podporou vidím politiku soudrznosti jako ustředn pilř evropského projektu, a to jak v rovině konkrétních zlepšení život oban, tak v rovině podpory solidarity a smyslu evropsk identity.

Máte njak poslední vzkaz pro tenre magazínu Panorama?

Mj vzkaz je prost: děkuji vám! Velice si vim va odhodlanosti, představivosti a tvrd práce, kterými jste přispěli k uspěchu naší politiky. Děkuji vám za to, že jste součastí našeho týmu, a za to, že m práce v posledních pěti letech byla nejen více vidět, ale také byla snazší a zábavnější! Přeji vám do budoucna výše nejlepší! ■

PŘÍBĚHY Z MĚST

Rovnost pohlaví: jak mohou města jít příkladem

Nová zpráva programu EU URBACT ukazuje, jak mohou městské orgány podnikat jednoduché, praktické kroky k rovnosti pohlaví skrze shromažďování údajů, politiku a konzultace – a zlepšit tak každodenní život občanů po celé EU.

Ať už jde o vyvracení poškozujících stereotypů, změnu přidělování rozpočtů nebo větší podporu podnikatelek, způsobů, jak mohou města jít v boji za rovnost pohlaví příkladem, je celá řada. Nová zpráva programu URBACT zdůrazňuje řadu novátorských postupů ve městech po celé EU a navrhuje praktické způsoby, jakými mohou radnice zlepšit životní podmínky svých občanů.

URBACT je programem evropské územní spolupráce, jehož cílem je podporovat udržitelný a integrovaný rozvoj evropských měst. Jeho cílem je umožnit vzájemnou spolupráci měst na rozvoji integrovaných řešení běžných městských výzev, a to pomocí vytváření sítí, sdílení zkušeností a identifikování osvědčených postupů.

Například v Estonsku město Tartu v rámci dlouhodobých snah o digitalizaci své správy skrze síť Interaktivní města programu URBACT posílilo účast svých občanů na městském plánování

s hlavním zaměřením na zmobilizování mladých lidí. V italské Neapoli pak iniciativa Druhá šance vdechla nový život opuštěné bývalé vojenské nemocnici, která se změnila na oblíbený obecní prostor plnící řadu funkcí.

Cílem zprávy URBACT zabývající se rovností pohlaví ve městech je ukázat radnicím, jak mohou provádět politiky a iniciativy s ohledem na rovnost pohlaví tak, aby zlepšily každodenní život občanů jejich měst. Autoři zprávy doufají, že se jim, podaří zvýšit povědomí o nerovnostech na místní úrovni na základě pohlaví, ukázat, jak se tyto nerovnosti dotýkají občanů, a zdůraznit, jaké kroky mohou města v této oblasti podniknout.

Ty správné otázky

Zpráva o městech podporujících rovnost pohlaví je jakousi příručkou pro radnice, jak navodit pozitivní změnu skrze prioritizaci politického rozhodování s ohledem na rovnost pohlaví.

„Svou samotnou povahou je rovnost pohlaví dlouhodobým cílem, takže ačkoli tato zpráva není vyčerpávající, je reflexí současných obav, výkladní skříň osvědčených postupů a zhodnocením situace v kontextu dneška,“ říká spoluautorka zprávy

”Na základě konzultace se ženami v zastupitelstvu města jsme pojmenovali 25 nových ulic po významných polských ženách. To je velmi zřetelný úspěch! Lide teď chodí po těch ulicích a připomínají si úspěch těchto žen v průběhu celých dějin.“

Marta Mazurková, zmocněnkyně starosty pro rovné zacházení, Poznaň

Sally Kneeshaw. „Spíše než již předpřipravená hotová řešení nabízí výchozí bod: všem subjektům podílejícím se na rozhodování o rozvoji měst předkládá otázky vedoucí ke zlepšení rovnosti pohlaví v Evropě.“

Zpráva zdůrazňuje novátorské a snadno napodobitelné iniciativy, které už byly realizovány v řadě evropských měst.

Například v rumunském městě Râmnicu Sărat se úřady dozvěděly, že městská sportoviště jsou nepoměrně využívána muži. Řada konzultací se ženami městu umožnila přijmout nenákladná opatření – například změnu způsobu inzerce služeb a poskytnutí hodin určeným pouze ženám – díky nimž jsou sportoviště inkluzivnější a ženy je tak začaly více využívat.

Italská Boloňa například spustila mediální kampaň a najala, vyškolila a pověřila mladé ženy, aby působily jako ambasadorky boje proti diskriminaci romských komunit a komunit Sinti a Camminanti. Radnice portugalského města Cascais v boji proti potenciálním stereotypům poskytla personálu svého komunikačního oddělení školení o tom, jak se v digitálních a tištěných materiálech vyhnout šíření tradičních, zastaralých stereotypů v souvislosti s pohlavím.

JASNĚJŠÍ POHLED NA PRIORITY V UMEĀ

Shromážděním a zkoumáním údajů o vzorech dopravy a zaměstnanosti město Umeå ve východním Švédsku prokázalo, že něco tak prostého, jako je odklizení sněhu v zimě, nepoměrně postihuje ženy. Získané údaje ukázaly, že ženy ve městě jsou s největší pravděpodobností první, kdo ráno využívá ulice, když míří za plněním svých pečovatelských úkolů. Zastupitelstvo města proto vydalo pokyn, aby oddělení péče o pozemní komunikace každý den odklízelo sníh nejprve z cyklistických stezek, a ne z ulic. Ulice se čistí i nadále, ale zohledněním pohlaví může město lépe stanovit priority svých služeb.

„Pokaždé, když vzniká nový projekt zaměřený na udržitelnost nebo mobilitu, přemýšlíme o tom, jaký dopad to bude mít na ženy, muže, chlapce a dívky ve městě: či problém tak vyřešíme?“ říká Linda Gustafssonová, referentka pro rovnost žen a mužů ve městě Umeå. „Člověk musí chápat, v jakém městě žije a pracuje: jací lidé tu žijí, jaké mají potřeby a touhy, kde pracují, jak tráví volný čas a kolik mají peněz. Má-li rovnost žen a mužů ve městě fungovat, musíte městu rozumět. Každé řešení nemusí být vhodné pro každé město, ale tento přístup najde uplatnění ve všech městech.“

Představitelé měst v čele změn

Navzdory tomu, že ženy tvoří více než polovinu populace, jsou na téměř každé úrovni vedení v EU nedostatečně zastoupeny: jen 28,6% krajských zastupitelstev a 36% městských zastupitelstev tvoří ženy a starostek nebo primátorek je jen 15%. Ženy mají i nadále o 16% nižší mzdy než muži, provádějí více neplacené práce a zažívají násilí na základě pohlaví. Zpráva navrhuje řadu způsobů, jak mohou města tyto věci změnit (viz infografika níže).

Na základě spolupráce s představiteli měst, organizace akcí v EU a účasti na nich a podpory odborných výměň program URBACT převedl stávající znalosti do jasně srozumitelných, proveditelných doporučení. Zdůrazňuje zkušenosti evropských lídrů v oblasti rovnosti pohlaví v úzké spolupráci s Radou evropských měst a regionů.

„Ačkoli jsme za posledních několik desetiletí učinili pokroky, čeká nás na cestě k dosažení rovnosti pro všechny ženy stále ještě mnoho práce,“ říká v předmluvě ke zprávě Corina Crețuová, eurokomisařka pro regionální politiku. „My, evropští politici, neseme odpovědnost za podporu férovějších měst, ve kterých lidé nečelí násilí nebo nespravedlnosti na základě pohlaví.“ ■

DALŠÍ INFORMACE

<https://urbact.eu/>

communication@urbact.eu

Program URBACT umožňuje městům spolupracovat na vytváření nových a udržitelných řešení velkých problémů, jimž města čelí, a to prostřednictvím vytváření sítí, sdílení poznatků a budování kapacit pro odborníky na městskou problematiku. URBACT je programem evropské územní spolupráce, který podporuje udržitelný a integrovaný rozvoj evropských měst. Financuje jej Evropský fond pro regionální rozvoj a členské a partnerské státy EU od roku 2002.

VÍDEŇ NA ŠPICI ZOHLEDŇOVÁNÍ ROVNÉHO POSTAVENÍ ŽEN A MUŽŮ

Podnětná prohlídka Vídně během návštěvy v rámci studie „Města podporující rovnost pohlaví“

Vídeň má v Evropě jednu z nejdelších tradic, pokud jde o plánování s ohledem na rovnost pohlaví. V roce 1992 byla otevřena Kancelář pro ženy a v roce 2005 bylo zahájeno zohledňování rovného postavení žen a mužů – tedy provádění politiky podporující rovnost pohlaví jako průřezové problematiky. Dnes jsou odborníci na genderové otázky a subjekty ovlivňující veřejné mínění po celém městě. Rovné postavení žen a mužů je integrováno do jeho strategií a veškerý veřejný prostor navržený a vystavěný městem bere na tyto otázky ohled. Výsledkem je městské prostředí, které je prospěšné pro každého – ať jde o parky, chodníky nebo sociální bydlení.

„Město Vídeň velmi brzy přišlo na to, že existuje spojitost mezi kvalitou každodenního života a fyzickou strukturou města a že to člověk vnímá velmi odlišně podle toho, zda se jedná o ženu nebo muže,“ konstatuje Eva Kailová, odbornice města pro plánování s ohledem na rovnost pohlaví. Mezi projekty, které s ohledem na to vznikly, bylo pozvání pro dívky, aby projektantům pomohly při navrhování městských parků. Ukázalo se totiž, že po dosažení 13 let se dívkám nedoporučuje parky používat, zatímco chlapci si tam mohli hrát mnohem déle. A v rámci jedné architektonické soutěže byly architektky vyzvány, aby předložily projekt obytného komplexu se zaměřením na to, aby rodiny a osoby v něm žijící měli snazší život – z ženské perspektivy.

Vídeň je skutečně světovým vůdcem v oblasti zohledňování rovného postavení žen a mužů a její orgány publikovaly řadu návodů pro města, která chtějí následovat její příklad, a to včetně zaměření na to, jak dosáhnout zohledňování rovného postavení žen a mužů v oblasti s omezenými zdroji. Představitelé Vídně jsou přesvědčeni, že plánování s ohledem na rovnost pohlaví je ve skutečnosti efektivní, protože lépe zaměřuje zdroje.

„My, evropští politici, neseme odpovědnost za podporu férovějších měst, ve kterých lidé nečelí násilí nebo nespravedlnosti na základě pohlaví.“

Corina Crețuová, evropská komisařka pro regionální politiku

ZAMĚŘENO NA ROVNOST

Dne 7. března, den před mezinárodním dnem žen, evropská komisařka Corina Crețuová pořádala v Bruselu akci Rovnost pohlaví ve městech. Akce měla podobu politické diskuse u kulatého stolu s účastí starostů, místostarostů a dalších zvolených zástupců. Vzhledem k tomu, že mnoho akcí zaměřených na rovnost žen a mužů se organizuje na místní úrovni, využila se tato příležitost k vytvoření řetězce mezi různými akcemi a k zajištění toho, aby co největší možná cílová skupina dostala konzistentní sdělení a doporučení. K ilustraci myšlenky přenesení výsledků jedné akce do další se použila metafora „nesení pochodně“.

Mezi řečníky patřil výkonný ředitel programu OSN pro lidská sídla (OSN Habitat), Maimunah Mohd Sharif, a starosta španělského města Galdakao, Ibon Uribe. Již se účastnil akcí organizovaných Výborem regionů a Rady evropských měst a regionů na toto téma a byl prvním „nosičem pochodně“,

kteřou předával komisi pro summit starostů v rámci sítě, kde se také diskutovalo o posílení postavení žen (20.-21. března).

Na akci pořádané 7. března byla stručně představena zpráva URBACT a klíčová sdělení z nástroje pro monitorování rovnosti pohlaví v regionech od GŘ JRC a GŘ REGIO. Krátce byl také prezentován nástroj pro vylepšení rovnosti pohlaví, který vznikl v rámci programu OSN pro lidská sídla (OSN Habitat). Potom následovala debata o tom, jak ve městech podporovat rovnost mezi ženami a muži, se zaměřením na tři hlavní témata: zastoupení a účast, plánování a veřejný prostor a integrace migrantů. Sdělení od účastníků o místních zkušenostech a osvědčených postupech vedla k plodné diskusi o tom, jak bojovat s problémy a jak řešit zbývající nedostatky, které někdy nejsou tak patrné.

Komisařka Crețuová na závěr prohlásila, že akce byla velmi inspirující a přitáhla nezbytnou pozornost k dlouhodobému boji o dosahování rovnosti mezi ženami a muži.

Účastníci diskuse u kulatého stolu na téma „Rovnost pohlaví ve městech“, která se konala dne 7. března 2019

Finanční nástroje: chytřejší využívání zdrojů EU

Johnathan Denness, nový vedoucí oddělení pro vztahy s finančními nástroji a mezinárodními finančními institucemi na Generálním ředitelství pro regionální a městskou politiku Evropské komise, vypráví pro časopis *Panorama* o významu finančních nástrojů při doplňování tradiční finanční podpory.

Proč finanční nástroje a proč je používat v členském státě/regionu?

Plánuje se, že v programovém období 2021-2027 budou zdroje v rámci politiky soudržnosti skromnější. Zároveň v Evropě stojíme před závažnými problémy. Musíme i nadále posilovat hospodářský růst a vytvářet zaměstnanost. Musíme dělat více s menšími prostředky, a to lze prostřednictvím finančních nástrojů.

Útvary Komise se usilovně snaží zajistit, aby toto chytřejší využívání zdrojů EU prostřednictvím finančních nástrojů bylo účinnější a udržitelnější alternativou, která bude doplňovat tradiční podporu na bázi grantů. Je třeba poznamenat, že finanční nástroje nejsou samy o sobě koncem, ale mechanismem pro provádění politiky. Finanční nástroje přímo na místě napomáhají stimulovat investice u ziskových a nákladově šetřících činnostech, přičemž se maximalizují soukromé investice s minimem veřejné podpory. To pak vede k naplňování cílů politiky soudržnosti, pokud jde o hospodářskou, sociální a územní soudržnost.

Kromě očividných výhod v podobě využívání dalších zdrojů a dlouhodobého recyklování finančních prostředků, návratný charakter finančních nástrojů nabízí pobídky pro lepší výkon včetně lepší finanční disciplíny na úrovni podporovaných projektů. A v neposlední řadě z prostředků získávaných zpět z těchto investic se stávají zdroje, které mají k dispozici vnitrostátní orgány a které lze následně reinvestovat do dalších projektů.

V jakém stavu je provádění v rámci EFRR a FS?

Celková částka programu věnovaná na finanční nástroje je 25 miliard EUR (Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti a vnitrostátní spolufinancování). To představuje téměř 7% z celkové alokace. Nicméně situace se výrazně liší v jednotlivých členských státech, jako je Polsko, Švédsko, Nizozemsko, Maďarsko, Portugalsko, Španělsko, Lotyšsko a Litva, které na finanční nástroje alokují poměrně velký podíl prostředků z Fondu soudržnosti; pouze tři členské státy zavedení finančních nástrojů nemají v plánu.

Většina finančních nástrojů již byla zavedena a začala podporovat prostředky z EFRR a FS prostřednictvím finančních produktů, jako jsou úvěry, záruky a kapitálové financování, takže již podporují projekty v reálném světě. Prostřednictvím finančních nástrojů bylo vydáno téměř 18 miliard EUR z EFRR a FS, což již přesahuje 11,3 miliardy EUR vyplacených konečným příjemcům prostřednictvím takových nástrojů v období 2007-2013.

Jak této lepší budoucnosti dosáhneme? Jakou podporu nabízí Komise?

I nadále podporujeme vývoj a provádění finančních nástrojů financovaných prostřednictvím programů politiky soudržnosti ve všech členských státech. Členským státům jsme k dispozici a jsme připraveni odpovídat na jejich otázky, pomoci při provádění, navštívit je a poskytovat podporu prostřednictvím platformy technické pomoci *fi-compass*.

Povzbuzujeme také výměnné pobyty mezi členskými státy. Nástroj TAIEX-REGIO PEER 2 PEER byl koncipován tak, aby

si mohly vyměňovat zkušenosti orgány, které řídí financování z EFRR a FS. Nástroj pomáhá veřejným činitelům zapojeným do správy těchto fondů s výměnou znalostí, osvědčených postupů a praktických řešení konkrétních problémů, čímž vylepšuje jejich správní kapacitu a zajišťuje lepší výsledky pro investice EU. Například ve spolupráci s maltským řídicím orgánem bylo uspořádáno mezinárodní pracovní setkání o „Iniciativě MSP“, tedy finančním nástroji na úrovni EU, s cílem spojit členské státy, které při provádění řeší podobné problémy.

Pokud jde o budoucnost, v květnu 2018 Komise schválila svůj návrh nařízení o společných ustanoveních na programové období 2021–2027. Nyní probíhají interinstitucionální jednání a dobře pokračují přípravy na období po roce 2020. Navržené nařízení zavádí několik zjednodušujících opatření s cílem stimulovat větší využívání finančních nástrojů, a to zefektivněním a aktualizováním opatření zajišťujících lepší a snadnější provádění i rychlejší realizaci. K hlavním novinkám patří mimo jiné lepší příležitosti, pokud jde o kombinaci finančních nástrojů a grantů, větší flexibilita při provádění předběžných hodnocení a zjednodušená pravidla způsobilosti a hlášení. Členské státy také budou mít možnost omezit příspěvek do programu InvestEU.

Jaký účel má fi-compass a jak pomáhá?

Evropská komise v partnerství s Evropskou investiční bankou vytvořila platformu *fi-compass*, která nabízí poradenské služby v oblasti finančních nástrojů v rámci evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF). Platforma *fi-compass* má podporovat řídicí orgány ESIF a další účastníky poskytováním praktického know-how a nástrojů

učení, včetně osobních školicích seminářů a dalších akcí s mnoha příležitostmi pro vytváření sítí.

Rok 2019 jsme začali uspořádáním cílené akce zaměřené na finanční nástroje podporující energetickou účinnost a obnovitelné energie pro skupinu řídicích orgánů, které spojil projekt FIRECE. Cílem je zde zlepšit kapacity veřejného sektoru a souvisejících subjektů, pokud jde o plánování územně diferencovaných nízkouhlíkových strategií tak, aby bylo možné splnit regionální cíle v oblasti úspory energie definované EU a vnitrostátními právními předpisy. Akce se zúčastnilo více než 50 zástupců řídicích orgánů, vnitrostátních veřejných bank a institucí a dalších zúčastněných subjektů.

Kromě toho také každý rok pořádáme naši hlavní akci „FI Campus“, kde si účastníci mohou vytvořit individuální studijní plán a zvolit si z paralelních seminářů podle vlastních zájmů, jako jsou případové studie, pracovní setkání, diskusní panely a semináře věnované jednotlivým fondům. Kromě toho zde účastníci a pozvaní odborníci mají jedinečnou příležitost navazovat kontakty a vyměňovat si zkušenosti. Akce FI Campus 2018, kde se diskutovalo o příležitostech pro finanční nástroje v rámci souhrnného nařízení, se konala minulý prosinec v Bruselu. Účastnilo se více než 360 aktérů ze všech zemí EU.

Můžete nám sdělit nějaké příběhy o úspěchu? Jak podpora platformy fi-compass funguje?

V rámci jedné oblasti technické pomoci platformy *fi-compass* financuje multiregionální podpora projekty zacílené na možné využívání finančních nástrojů v prioritních investičních oblastech.

V rámci projektu „Revolvingové investice ve městech“ byly formulovány běžné finanční potřeby měst, a díky tomu bylo možné identifikovat odvětví, v nichž finanční nástroje mohou podporovat projekty podle politických priorit příslušného města.

Jedna projektová případová studie se zaměřuje na „Energiefonds Den Haag“, městský fond zřízený v roce 2013 v Haagu v rámci iniciativy JESSICA s cílem spolufinancovat energetické projekty integrované do plánů udržitelného rozvoje prostřednictvím úvěrů, záruk a kapitálového financování. Financování jde z vnitrostátních a evropských zdrojů a celková suma nyní dosahuje 18,4 milionů EUR. Jedním z faktorů úspěchu bylo rozhodnutí vytvořit fond jako pilotní projekt, zpočátku s omezenou velikostí. Na této zkušenosti mohou stavět další městské fondy tak, že začnou v malém měřítku a vyzkoušejí danou investiční strategii s umírněnými finančními závazky.

Projekt „Revolvingové investice ve městech“ také přináší program Městský fond, což je flexibilní model, který lze upravit podle specifických potřeb měst v celé EU na podporu jejich rozvoje (toto téma bude námětem dalšího čísla časopisu *Panorama*). ■

DALŠÍ INFORMACE

<https://europa.eu/!vK73RD>
<https://www.fi-compass.eu/>

Severozápadní Rumunsko: zaměření na udržitelný regionální rozvoj

Severozápadní region Rumunska má v Evropě geograficky strategické místo, proaktivně se zapojuje do perspektivních průmyslových odvětví a zároveň má hluboké historické kořeny a je spjat s přírodou.

Region Severozápad je jedním z osmi rozvojových regionů Rumunska a skládá se ze šesti žup: Bihor, Bistrița-Năsăud, Kluž, Maramureș, Satu Mare a Sălaj. Zabírá strategickou pozici na hranicích s Maďarskem a Ukrajinou a se svými sousedy ve středním, západním a severovýchodním regionu Rumunska.

Region se rozkládá na ploše 34 159 kilometrů čtverečních, což je 14,32 % celkové rozlohy země, a má 2 730 132 obyvatel. Tento region protíná pět evropských silnic, v současné době se buduje dálnice a může se pochlubit třemi mezinárodními letišti. V této převážně venkovské a rozmanité oblasti se střetávají dynamická města, známé univerzity a obchodní infrastruktura společně s krásnými vesnicemi, nádhernou krajinou a impozantními historickými budovami.

Celostátní zajímavosti

Severozápadní Rumunsko je díky malebným oblastem hor Munții Apuseni a zvláštnímu kulturnímu a lidovému dědictví v této jedinečné etnografické oblasti jedním z nejkrásnějších regionů v zemi. Je to mnohonárodnostní region, kde vedle sebe žijí Rumuni, Maďaři, Němci, Arméni, Romové a další skupiny.

Největšími městy regionu jsou Kluž-Napoca (podle sčítání lidu v roce 2011 druhé největší město Rumunska), Baia-Mare, Oradea, Zalău, Satu Mare a Bistrița. Jsou považována za regionální centra hospodářského rozvoje a města se zvláštním kulturním a historickým dědictvím. V regionu jsou tři metropolitní oblasti: Kluž-Napoca, Oradea a Baia Mare.

Pokud jde o regionální hospodářství, region Severozápad zaujímá v HDP čtvrté místo v Rumunsku, je na pátém místě v exportu, a snaží se stát jedním z nejdynamičtěji se rozvíjejících regionů ve střední a východní Evropě. Díky rozvinutému hospo-

< Radnice v městě Oradea je jednou z mnoha krásných budov v tomto historickém rumunském městě

dářství založenému na službách a průmyslu se může pochlubit také nejvyšší specializací na elektrické stroje a zařízení a širokou škálou exportních komodit včetně tuků a olejů, dřeva a výrobků ze dřeva, obuvi a pokrývek hlavy, nábytku a dále optických, fotografických a kinematografických zařízení nebo lékařských a chirurgických nástrojů a přístrojů. Region má také nejvyšší koncentraci IT společností mimo hlavní město země Bukurešť.

Rumunsko má jedno z největších zemědělských odvětví v Evropě. Region Severozápad zaujímá šesté místo v celostátním měřítku, pokud jde o velikost pěstební plochy, a při pěstování různých plodin včetně obilovin, kořenové zeleniny, jahod, hub, jablek, broskví, nektarinek a ořechů nabízí více než 340 000 pracovních míst. Regionální rybí farmy využívají značného podílu (více než 25%) na celkovém objemu produktů rybolovu. Lesnictví je na čtvrtém místě, ačkoli v celé zemi toto odvětví stále trpí velmi nízkou produktivitou v důsledku zastaralého vybavení a špatné silniční infrastruktury.

Cestovní ruch s aktivitami v oblasti kultury, zdravotnictví a venkovské ekoturistiky je dalším významným odvětvím v regionu, které se nejvíce podílí na rozvoji chráněných horských oblastí a přírodního a kulturního dědictví regionu.

Ačkoliv počet osob s vysokoškolským vzděláním a zapsaných na vysoké školy se snížil (2014), v regionu je po Bukurešti stále nejvyšší počet podniků v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Z bezmála 3 500 zaměstnanců v oblasti výzkumu, vývoje a inovací (2014) byla téměř polovina žen, což je výrazně nad průměrem EU. ■

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.nord-vest.ro/>

AGENTURA PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ A REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ RADA PRO REGION SEVEROZÁPAD

Regionální rozvojová agentura (RRA) pro Severozápad je nezávislá regionální organizace, která byla zřízena jako veřejný orgán se statutem společnosti působícím v oblastech souvisejících s regionálním rozvojem. Agentura má své vlastní hodnoty a poslání, které řídí její činnost. Mezi její hlavní cíle patří snížení regionálních rozdílů, podpora udržitelného a hospodářského rozvoje regionu a posílení vnitřní, meziregionální, evropské a mezinárodní spolupráce.

Mezi hlavní pravomoci RRA patří vypracovávání regionálních rozvojových plánů a strategií. Postupně spolu s výbory pro regionální plánování připravila strategické plány regionálního rozvoje pro období 2000–2002, 2004–2006, 2007–2013 a PPR 2014–2020.

Pokud jde o regionální programy, RRA byla prováděcím orgánem pro předvstupní fondy pro programy PHARE Hospodářská a sociální soudržnost a vládní programy v letech 1999 až 2006.

Od roku 2007 do roku 2013 působila jako zprostředkující orgán Regionálního operačního programu ROP-REGIO, který byl spolufinancován ze strukturálních fondů; řídicím orgánem pro ROP 2007–2013 bylo Ministerstvo pro místní rozvoj a veřejnou správu (MMRVS).

Pro období 2014–2020 je RRA zprostředkujícím orgánem pro ROP-REGIO 2014–2020, který je spolufinancován ze strukturálních fondů; řídicím orgánem pro ROP 2014–2020 je MMRVS.

Regionální rozvojová rada (RRR) je regionálním rozhodovacím orgánem a je dobrovolným partnerstvím místních obcí v příslušných šesti župách.

Investice do sociální soudržnosti

Časopis *Panorama* požádal Marcela Bološe, generálního ředitele Regionální rozvojové agentury pro Severozápad, o jeho názory na aktuální a budoucí dopad politiky soudržnosti, investic EU a regionálního financování v jeho regionu.

Jak podpora ESIF pomáhá změnit kvalitu života ve vašich městech a regionu? Uveďte několik příkladů úspěšných příběhů.

Region Severozápad má v Evropě a v Rumunsku strategické umístění, je aktivně zapojen do perspektivních průmyslových odvětví a zároveň má hluboké historické kořeny. Malebné vesnice, nádherné přírodní scenérie a impozantní památky se potkávají s dynamickými městy, slavnými univerzitami a obchodní a rekreační infrastrukturou. Hlavním cílem regionu pro období 2014-2020 je růst regionálního hospodářství prostřednictvím multidimenzionálního a integrovaného rozvoje, aby se podařilo snížit rozdíly v rámci regionu a mezi regiony a zvýšit regionální životní úroveň.

Prostřednictvím operačního programu Evropského fondu pro regionální rozvoj se v současném finančním období 2014-2020 zaměřuje pozornost na několik oblastí, kde je financování nezbytné pro zlepšení kvality života obyvatel šesti žup v regionu Severozápad: Bihor, Bistrița-Năsăud, Kluž, Maramureș, Satu Mare a Sălaj.

V období 2014-2020 byly zahájeny a v současné době se realizují grantové projekty v následujících oblastech: i) podpora přenosu technologií; ii) zlepšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků; iii) snižování emisí uhlíku; iv) podpora udržitelného rozvoje měst; v) udržitelná ochrana a využívání kulturního dědictví; vi) zlepšení silniční infrastruktury regionálního významu;

vii) rozvoj udržitelného cestovního ruchu; viii) rozvoj zdravotní a sociální infrastruktury; ix) zlepšování vzdělávací infrastruktury; a x) podpora obnovy malých a středních měst.

Z projektů, které byly úspěšně dokončeny v rámci regionálního operačního programu 2007-2013, bych chtěl zmínit zejména: „Rozvoj rekreačního cestovního ruchu vytvořením letoviska Nymphaea Thermal Wellness Resort ve městě Oradea“, „Obnova historického památníku Simiona Bărnuțiuho a kasina ve městě Kluž-Napoca“ a „Vytvoření německého centra ve městě Bistrița obnovou historické stříbrotepecké dílny“.

Co přispělo k úspěšnému provádění investic EU v praxi?

Velmi důležitá byla spolupráce mezi místními institucemi (župní rady, radnice), regionálními institucemi, jako je Regionální rozvojová agentura Severozápad (RRA), vnitrostátními institucemi (řídícími orgány) a evropskými institucemi (Komise a Parlament).

Podobně jsme se zaměřili na pochopení potřeb potenciálních a stávajících příjemců tím, že jim pomáháme navrhovat

< Rěka Crişul Repede protéká středem města Oradea

a realizovat životaschopné projekty, které přispějí k naplnění hlavního cíle regionu, kterým je snížení vnitřních a meziregionálních rozdílů a zvýšení životní úrovně.

Dále bylo nezbytné vytvořit přímé vazby mezi místními a regionálními institucemi a soukromým sektorem a podnikatelskými subjekty. K tomuto účelu RRA zpřístupňuje dvě IT platformy pro příjemce a partnery.

Monitorovací platforma GŘ REGIO (<https://regio.nord-vest.ro>) poskytuje v reálném čase informace o rozpracovanosti provádění projektů považovaných za prioritní pro rozvoj regionu.

Dále je to platforma „INNO – nový pohled na obchodní vztahy“ pro regionální investice (viz strana 20) (<https://www.inno.ro>) poskytující řešení okamžitých problémů, jako je přístup ke zdrojům financování, nalezení obchodních partnerů, přenos technologií a nábor a školení.

Jaké klíčové postřehy založené na vašich zkušenostech a vizi byste měl pro politiku soudržnosti na období 2021-2027 pro oblasti a regiony s geografickými specifiky?

Domnívám se, že modernizace politiky soudržnosti, kterou již navrhla Evropská komise, přinese mnoho výhod i pro Region Severozápad v Rumunsku. Již se podařilo zavést opatření pro snížení byrokracie, poskytnutí jednodušších způsobů, jak žádat o platby, a zavedení jednotného regulačního rámce pro finanční prostředky, které byly regionům poskytnuty.

Jaké faktory jsou na základě vašich zkušeností s prováděním regionálních investic důležité pro lepší podporu potenciálu a bohatství regionů s geografickými specifiky?

Domnívám se, že mezi důležité faktory, které významně přispívají k podpoře a využití potenciálu regionů se specifickými geografickými rysy, patří pochopení úlohy místních, regionálních a vnitrostátních správních institucí v těchto oblastech a jejich přínosu při možnosti přístupu k dotacím, přilákání investic a podpoře cestovního ruchu.

Zároveň by měla být rozšířena velmi úzká přeshraniční spolupráce s dalšími regiony sousedícími s pohraničními regiony, kde oblasti se specifickými geografickými rysy pokrývají regiony z několika členských států EU.

A konečně by měla být vidět místní snaha o rozvoj dotyčných regionů, kterou by měl doplňovat rozvoj sousedních regionů, a přispívat tak k dosažení regionální soudržnosti, kterou všichni chceme. ■

POKRAČOVAT V DOBRÉ PRÁCI

Podle Emila Boca, primátora města Kluž-Napoca, je cesta k prosperitě všech evropských občanů a ke konsolidaci Evropské unie založena na politice soudržnosti. Politika soudržnosti musí být považována za prioritní politiku, na které závisí osud EU.

Ve městě Kluž-Napoca byla většina důležitých projektů, které nám umožnily realizovat a dosáhnout strategické cíle pro zlepšení kvality života našich obyvatel, financována prostřednictvím programů politiky soudržnosti. Pro rok 2021-2027 má nový nástroj pro spolupráci, Evropská iniciativa měst „město – město“, možnost poskytnout přístup k financování našich projektů v oblasti inovací a městské mobility, abychom mohli pokračovat v práci, kterou jsme dosud vykonali.

Je velmi důležité, aby politika soudržnosti pokračovala a v budoucnu rostla, protože má přímý dopad na život každého člověka v EU. Jako cíl by se také mělo zvážit zjednodušení postupů a zachování modelu „n + 3“ pro příští období finančního plánování.

Severozápadní Rumunsko

Tento region je složen ze šesti žup o rozloze 34 160 km² a řídí se principy udržitelného rozvoje, respektu k tradici a historickému, přírodnímu a stavitelskému dědictví a využívá své etnické, kulturní a náboženské rozmanitosti.

OBYVATELSTVO: 2,7 milionu, což představuje přibližně 13 % z celkového počtu obyvatel země. Téměř 75 % tohoto počtu tvoří Rumuni a dále zde žijí Maďaři, Romové, Ukrajinci a Němci.

TRH PRÁCE: v roce 2015 činila míra zaměstnanosti na celostátní úrovni 42,33 % a na regionální úrovni 45,88 %. Z toho 28,16 % bylo zaměstnáno v zemědělství, 23,04 % v průmyslu, 13,02 % v obchodu a 6,48 % ve stavebnictví.

HOSPODÁŘSTVÍ: HDP na obyvatele v roce 2014 činil 13 100 na obyvatele v PPS, což je 48 % průměru EU a 4. místo v Rumunsku jako celku. Vývoz v rámci mezinárodního obchodu podle odvětví zahrnoval vývoz strojů a strojních zařízení, elektrických zařízení, zvukových a obrazových záznamových zařízení v objemu 34 % celkového vývozu regionu, přes různé výrobky a nábytek, základní kovy, textil a oděvy až po výrobky z plastů a gumy v objemu 6 %. Je nutné zmínit také regionální komparativní výhodu v produktech, jako jsou tuky a oleje, dřevo, textil, obuv, elektrické stroje a zařízení a nábytek.

VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝZKUM A INOVACE: vysokoškolské vzdělání má pouze 3,49 % obyvatel. V roce 2014 se počet studentů (na 8 akreditovaných veřejných vysokých školách/univerzitách v kraji) snížil o 9,26 % na 90 418, zatímco na národní úrovni došlo k poklesu o 7,56 % (2005–2014). Region má však druhý největší počet podniků v oblasti výzkumu, vývoje a inovací v Rumunsku, což představuje 9 % vnitrostátních výdajů na tuto oblast v roce 2013.

Podíl inovačních firem značně poklesl z 27 % z celkového počtu firem v letech 2004–2010 na pouhých 12 % v roce 2012, přičemž je poslední na celostátní úrovni.

V roce 2014 bylo v oblasti výzkumu, vývoje a inovací zaměstnáno 3 485 osob, z toho je 2 280 výzkumných pracovníků. Téměř polovina všech zaměstnanců v této oblasti jsou ženy (48,6 %), což je mnohem více než průměr EU (35 %).

V regionu je 26 malých a středních podniků na 1 000 obyvatel oproti 23 v Rumunsku a 44 v EU-28. Podpůrné struktury zahrnují 15 akreditovaných průmyslových parků, v nichž působí 178 společností s 10 000 zaměstnanci. K dispozici je také technologický park – Liberty Park, což je soukromá iniciativa zaměřená na usnadnění propojení a komunikace mezi společnostmi v příbuzných oborech. Park Tetapolis je založen na partnerství mezi místními orgány a univerzitami v Kluž-Napoca, a Hanna Instruments je soukromý vědecký park ve vlastnictví nadnárodní společnosti vyvíjející laboratorní vybavení a analytické přístroje. V regionu jsou také tři podnikatelské inkubátory a čtyři hlavní logistické parky. Region podporuje klustrové iniciativy v oblasti aktivit a projektů v oblasti vodního hospodářství, ITC, nábytku, energetiky, zemědělství a kosmetiky.

DALŠÍ KLÍČOVÁ ODVĚTVÍ: více než 340 000 pracovníků regionu pracuje v zemědělství, kde převažuje produkce obilovin, kořenové zeleniny, jahod, hub, ovoce a ořechů. Regionální podíl rybních farem činí 25 % z celkové hodnoty rybních produktů v Rumunsku a lesnictví se řadí na čtvrté místo v oblasti celostátního lesnictví. Turistika je v regionu velmi důležitá, protože návštěvníci přijíždějí na návštěvu nejrůznějších muzeí, hradů, pevností a náboženských památek i městské architektury. Další významnou atrakcí je zdravotní turistika se 14 certifikovanými středisky, zdravotnickými centry a lázněmi, zatímco venkovský cestovní ruch se rozvíjí v rozšířených chráněných přírodních oblastech v pohořích Maramuresului, Apuseni a Rodnei.

PEVNOST ORADEA BYLA MODERNIZOVÁNA JAKO EVROPSKÝ TURISTICKÝ KOMPLEX

Cílem revitalizace pevnosti Oradea v župě Bihor bylo, aby tato významná památka se svou 1 000 let trvající historií byla uvedena na celostátní, regionální a mezinárodní turistické mapě. Díky financování ve výši 36 780 329 RON (přibližně 7 725 158 EUR), včetně 23 197 387 RON (4 871 953 EUR) z EFRR, se tato pevnost stala reprezentativním regionálním centrem kulturního dědictví a cestovního ruchu. Na místě se nyní nacházejí kanceláře místních veřejných orgánů, místních a kulturních institucí a nevládních organizací, které jsou příjemci projektu spolu s obyvateli a návštěvníky města Oradea.

Projekt renovace navíc přitahuje další zdroje příjmů na regionální a místní úrovni a vytváří nová pracovní místa v oblasti kultury, cestovního ruchu a v souvisejících hospodářských odvětvích. Na konci projektu v roce 2015 bylo vytvořeno nebo udrženo 119 pracovních míst a bylo zřízeno 19 lokalit kulturního cestovního ruchu. Do roku 2018 se počet turistů v této lokalitě zvýšil o 300%, což přitáhlo další zdroje příjmů na regionální a místní úrovni a vedlo k vytvoření nových pracovních míst v kultuře a cestovním ruchu a v souvisejících hospodářských odvětvích.

PLNÍ SVŮJ ÚČEL: WELLNESS LÁZEŇSKÝ KOMPLEX „NYMPHAEA“ VE MĚSTĚ ORADEA

Když projekt Nymphaea v roce 2016 skončil, začal se pocit pohody a zdraví šířit daleko za hranice města Oradea v župě Bihor. Kromě toho, že projekt Nymphaea byl přitažlivý pro místní obec, i návštěvníci a podniky z větší vzdálenosti začali využívat výhody přinášené tímto největším akvaparkem v této oblasti Evropy.

Akwapark Nymphaea na sedmi hektarech využívá nejmodernější technologie a vytváří fascinující vodní svět plný zábavy pro ty, kdo hledají adrenalinovou zábavu, klidné, relaxační a léčebné prostředí nebo obojí. Mezi atrakce patří 10 tobogánů, 15 plaveckých a relaxačních bazénů, hřiště pro děti, šest saun, masážní salóny, turecká lázeň, sportovní kurty a restaurace.

Projekt s rozpočtem 88 342 934 RON (18 555 966 EUR), včetně 32 343 888 EUR (6 793 663 EUR) z ERDF, zvýšil průměrný počet turistů v komplexu Nymphaea o 100% a vytvořil v komplexu 50 nových pracovních míst.

www.aquapark-nymphaea.ro

INNO.RO – NOVÝ POHLED NA OBCHODNÍ VZTAHY

Cílem internetové platformy vyvinuté odborem regionálních investic a inovativních finančních nástrojů RRA pro Severozápad je vytvořit dynamický online ekosystém, který dokáže identifikovat a vytvářet příležitosti pro rozvoj svých členů.

Vyspělé a konkurenceschopné podnikatelské prostředí potřebuje digitální komunikační uzly, pomocí kterých lze rychle a snadno sdílet informace a zdroje. Vytvoření komunity odborníků prostřednictvím online platformy a poskytnutí nástrojů a řešení přizpůsobených současným technologiím za tímto účelem je přirozenou reakcí na stávající potřeby trhu.

Platforma vznikla na základě poptávky po on-line ekosystému, který by ve vysoce výkonném a inovativním podnikatelském prostředí umožnil zainteresovaným stranám, začínajícím podnikům, výzkumným pracovníkům, místním orgánům, velkým společnostem, bankám a developerům, aby se propojovali rychle a efektivně.

INNO je našim regionálním řešením globální výzvy: jak můžeme využívat nejnovější podnikatelská řešení k využití potenciálu kapitálu a lidských zdrojů v konkurenčním prostředí? Proměňuje podnikatelské prostředí na podnikatelskou komunitu. Dynamický digitální uzel a online fórum spojují podnikatelská, ekonomická, akademická a administrativní řešení pro 21. století. Každý modul nabízí specifické nástroje a řešení, které již dnes splňují budoucí potřeby trhu. K dispozici je šest různých modulů, různé zdroje a řada typů profilů, které jsou přístupné všem uživatelům napříč odvětvími. Existuje návod na přístup ke zdrojům financování, nalezení vhodných obchodních partnerů, nábor a školení, efektivní přenos technologií, urychlení inovací a mnoho dalšího.

Souběžně s platformou jsme vyvinuli aplikaci INNO Mobile (k dispozici na App Store a Google Play), díky které budeme zpočátku poskytovat uživatelům novinky v oblastech, na které se vztahuje INNO.RO, a oznámení z platformy. Aplikace bude průběžně vyvíjena a další verze umožní uživatelům řídit veškerou činnost na platformě.

Současný model je pouze prvním krokem k rozvoji požadovaného online ekosystému. Doporučení uživatelů nebo návrhy na zlepšení jsou vítány. Zveme vás k vytvoření účtu, používání platformy a poskytnutí zpětné vazby!

www.inno.ro

NA SILNICE V ŽUPĚ KLUŽ DORAZILY SAMOBSLUŽNÉ PŮJČOVNY JÍZDNÍCH KOL

Město Kluž-Napoca a obce Florești a Apahida v župě Kluž spojily své síly a vytvořily ucelenou síť cest a tras pokrývající přibližně 52 kilometrů. Pro podporu projektu byla spuštěna kampaň na propagaci používání jízdních kol v této metropolitní oblasti.

Celkový rozpočet 14 422 085 RON (3 031 224 EUR), včetně 8 926 309 RON (1 876 114 EUR) z EFRR, byl použit k vytvoření 10,81 kilometrů nových cyklostezek a 50 samoobslužných stanic pro pronájem kol. Projektový tým dále vyrobil a distribuoval 30 000 brožur a jeden propagační film.

Prospěch z této iniciativy mají obyvatelé metropolitní oblasti, cyklistická komunita, studenti a další skupiny, které jsou zde ubytovány dočasně, a podnikatelé. V důsledku toho se do systému zaregistrovalo 6 000 uživatelů za pouhý jeden rok.

www.primariaclujnapoca.ro; www.clujbike.eu

CENTRÁLNÍ PARK „OZELEŇUJE“ KVALITU MĚSTSKÉHO ŽIVOTA V BAIJA MARE

V župě Maramureș jsou obyvatelé města Baia Mare a sousedních obcí hlavními uživateli nového centrálního veřejného parku v regionu, který vznikl opětovným použitím, přestavbou a rozšířením prostoru pro vytvoření zájmové a rekreační oblasti. EFRR podpořil projekt částkou 10 114 404 RON (2 124 795 EUR) z celkového rozpočtu 15 921 814 RON (3 344 795 EUR), přičemž cílem bylo přinést prospěch místním obcím i návštěvníkům této oblasti.

Park a výstavní centrum kaktusů byly zušlechťeny výsadbou stromů, živých plotů a sazenic, výstavbou čtyř pódíí, tří pergol a dětského hřiště, vybudováním chodníků a zavlažovacího systému – vše s cílem zvětšit rozlohu zeleného prostoru na obyvatele. Nová zařízení jsou obzvláště přitažlivá pro začínající umělce, kteří mohou vystavovat svou práci ve třech určených oblastech, a pro žáky navštěvující třídy botaniky a ekologie v rámci vzdělávacích aktivit parku.

www.baiamare.ro

DŮKLADNÝ VÝZKUM PŘI OBNOVĚ VEŘEJNÝCH ZAHRAD NA NÁMĚSTÍ PIAȚA UNIRII VE MĚSTĚ ORADEA

Piața Unirii neboli Náměstí jednoty je symbolická oblast ve městě Oradea, která se může pochlubit mnoha velkolepými památkami. Práce v průběhu projektu měnily obraz náměstí ve prospěch obyvatel, návštěvníků i turistů, institucí a podniků, které tam sídlí.

Po své rozsáhlé obnově v roce 2015 se Náměstí jednoty stalo historickým a kulturním centrem města, které láká desítky tisíc turistů k návštěvě historických památek a paláců a také moderních restaurací a kaváren. Financování z EFRR poskytlo 14 378 829 RON (3 022 028 EUR) z celkového rozpočtu 24 084 363 RON (5 061 517 EUR), což přispělo k financování 11 nově vytvořených stálých pracovních míst a zvýšení atraktivity centrálního umístění kulturních a hospodářských akcí.

www.oradea.ro

Politika soudržnosti podporuje čistou energii na ostrovech EU

Ostrov, na kterých žije přibližně 15 milionů Evropanů, mají potenciál stát se průkopníky přechodu na čistou energii využitím nových technologií a implementací inovativních řešení. EU tyto změny podporuje a nabízí nové pracovní příležitosti pro zajištění hospodářského růstu.

Evropská komise usiluje o rozvoj a podporu čistého energetického potenciálu evropských ostrovních komunit.

Pařížská dohoda uznává, že ostrovy jsou obzvláště citlivé na změnu klimatu a že jsou nadměru závislé na dovozu fosilních paliv a energie. Do EU patří více než 2 200 obydlených ostrovů. I když tyto ostrovy mají přístup k obnovitelným zdrojům energie, jako je větrná a solární energie a energie z vln, mnohé z nich jsou závislé na nákladném dovozu fosilních paliv.

Mnohé z evropských ostrovů jsou malé, izolované systémy s malými trhy. Nicméně ostrovy, na kterých žije přibližně 15 milionů Evropanů, mají potenciál stát se průkopníky přechodu na čistou energii využitím nových technologií a implementací inovativních řešení.

Ostrov a ostrovní regiony mohou být díky své izolaci a potenciálu k testování a předvedení nových řešení v praxi velmi jasným případem v oblasti energetické politiky.

» Ostrovy mají potenciál stát se průkopníky přechodu na čistou energii využitím nových technologií a implementací inovativních řešení. «

Ujmout se iniciativy

Iniciativa Čistá energie pro ostrovy EU, v rámci strategie o energetické unii, poskytuje dlouhodobý rámec pro pomoc ostrovům při rozvoji jejich vlastní trvale udržitelné a nízkonákladové energie. Výsledkem budou:

- › **snížené náklady na energii**, mnohem vyšší produkce energie z obnovitelných zdrojů a výstavba zařízení ke skladování energie a systémů reakce na poptávku s využitím nejnovějších technologií,
- › **vyšší energetická bezpečnost pro ostrovy**, které tak budou méně závislé na dovozu,
- › **zkvalitnění ovzduší**, snížení emisí skleníkových plynů a menší dopad na přírodní prostředí ostrovů a
- › **vytvoření nových pracovních míst** a obchodních příležitostí, což podpoří hospodářskou nezávislost ostrovů.

Iniciativa Čistá energie pro ostrovy EU byla zahájena v květnu 2017 na Maltě, kde Evropská komise a 14 členských států EU¹ podepsalo politické prohlášení. K účasti byly přizvány i ostatní členské státy.

V roce 2018 byl pro účely této iniciativy zřízen specializovaný sekretariát, který ostrovům poskytuje komplexní pokyny týkající se zahájení a rozvoje přechodu na čistou energii. Tento program funguje formou zapojení zúčastněných stran, podpory při přípravě přechodných programů, navyšování kapacity, technické podpory při rozvoji projektů a finančních plánů i formou vytváření sítí a příležitostí k budování komunit.

V návaznosti na tuto výzvu bylo v únoru 2019 vybráno 26 pilotních projektů, které získali podporu k přípravě programů přechodu na čistou energii. V první fázi své programy připraví a vydá šest ostrovů – **Aranské ostrovy** (Irsko), **Cres-Lošinj** (Chorvatsko), **Sifnos** (Řecko), **Culatra** (Portugalsko), **Salina** (Itálie) a **La Palma** (Španělsko). Dalších 20 ostrovů, které se nacházejí v Irsku, Řecku, Španělsku, Francii, Chorvatsku, Itálii, Portugalsku, Finsku, Švédsku a Spojeném království, tak učiní do léta 2020.

Těchto 26 ostrovů bylo vybráno na základě jejich potenciálu provést, s podporou sekretariátu, vysoce kvalitní proces přechodu. Zvláštní důraz byl kladen na to, aby byly zahrnuty ostrovy se širokou škálou geografických a kontextových podmínek, aby tak mohly v následujících letech sloužit jako inspirativní příklady pro co nejvíce dalších evropských ostrovů.

Finanční prostředky EU určené na investice do čisté energie, včetně investic do ostrovů, jsou dostupné například prostřednictvím politiky soudržnosti, programu Horizont 2020, programu LIFE, Evropského fondu pro strategické investice a Nástroje pro propojení Evropy.

Podpora politiky soudržnosti na míru

Iniciativa Čistá energie pro ostrovy EU velmi dobře rezonuje s celkovými cíli politiky soudržnosti v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU. Tato politika zásadním způsobem přispívá k zajištění energetické unie v praxi, a to i na evropských ostrovech.

1) Estonsko, Řecko, Španělsko, Německo, Dánsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Malta, Portugalsko, Švédsko, Finsko

ROZVOJ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ NA OSTROVECH AGIOS EFSTRATIOS („AI STRATIS“) V ŘECKU

Cílem projektu „Zelený ostrov Ai Stratis“ spolufinancovaného Evropským fondem pro regionální rozvoj je, aby nejméně 85 % spotřeby energie ostrova pocházelo z energetických zdrojů větrných a fotovoltaických systémů. Stejně jako mnoho dalších řeckých ostrovů, které se nacházejí daleko od pevniny, Ai Stratis není napojen na státní elektrickou síť. Doposud tento ostrov spoléhal na dieselové generátory státního elektrárenského podniku. Nyní však na ostrově budou zavedeny systémy větrné a fotovoltaické výroby energie.

Elektřina bude produkována velkou turbínou a solárním parkem a její přebytek bude přeměněn na tepelnou energii a uložen do nádrží. Po výstavbě nové sítě vytápění bude systém dodávat teplo budovám a domům na ostrově. Očekává se, že tento projekt, který byl zahájen v roce 2017 a má celkový rozpočet 8,5 milionu EUR, bude dokončen v roce 2022 (včetně zkušebního provozu). K dnešnímu dni byly již dokončeny právní podklady pro určení tohoto projektu jako pilotního, byly provedeny studie hybridních stanic a dálkového vytápění a proběhly konzultace s příslušnými zúčastněnými stranami ohledně otázek propojení, správy a určení cen.

K tomu patří i investice do energetické účinnosti, obnovitelných zdrojů energie, inteligentní energetické infrastruktury a přesunu směrem k dekarbonizované dopravě, včetně výzkumu a inovací v nízkouhlíkovém hospodářství. Tyto investice nejenže přispějí k vytvoření energetické unie a pomohou členským státům dosáhnout cílů EU pro oblasti energetiky a klimatu, ale budou také přínosem pro regionální a zemědělský rozvoj, konkurenceschopnost, zaměstnanost a růst a pomohou řešit energetickou chudobu a zlepšit energetickou bezpečnost. A to jsou pro ostrovy také velmi důležité výhody.

Politika soudržnosti ze své podstaty nabízí strukturální a dlouhodobou reakci na výzvy, kterým různé regiony, včetně ostrovů, čelí. Její programy umožňují přístup šitý na míru, vyvinutý v partnerství s klíčovými aktéry přímo na místě a přizpůsobený měnícím se okolnostem.

Dalším faktorem, který může být pro mnoho ostrovů obzvláště důležitý, je to, že politika soudržnosti klade zvláštní důraz na místem podmíněné inovace založené na strategiích inteligentní specializace. To je hlavní politika EU, která aktivně podporuje územní soudržnost a dlouhodobě investuje do oblastí se specifickými zeměpisnými charakteristikami.

Makroregionální strategie EU, které se týkají alpského regionu, regionu Baltského moře, Podunají a jadransko-jónského regionu, včetně evropské územní spolupráce Interreg, mohou hrát významnou úlohu také tím, budou dále propagovat a podporovat energetickou problematiku, včetně výměny znalostí a zkušeností mezi ostrovy.

Zaručení vysoce kvalitních energetických projektů v praxi je klíčem k úspěchu, kterým je v neposlední řadě dosažení hmatatelných zlepšení pro občany a podniky a urychlení dekarbonizace ostrovů EU. V této souvislosti může být práce v rámci iniciativy Čisté energie pro ostrovy EU obzvláště užitečná. Rozvoj programů přechodu na čistou energii, budování kapacit a technická podpora pro zúčastněné ostrovy, včetně výměny zkušeností a podnětů, znamenají, že by mohlo jít o účinný nástroj k vytvoření souboru kvalitních projektů, které budou moci žádat o spolufinancování v rámci programů politiky soudržnosti.

Například španělský ostrov **Menorca** se snaží o další zlepšení a aktualizaci své strategie pro dekarbonizaci do roku 2030 a jako jeden z pilotních regionů uvedených výše získá podporu od sekretariátu. Strategie dekarbonizace je velmi pokročilá a jejím cílem je dosáhnout 85% podílu obnovitelných zdrojů při výrobě elektřiny do roku 2030 a podstatného snížení spotřeby fosilních paliv a elektrifikace dopravy a budov, spolu s komplexním souborem opatření, která zajistí, aby energetický systém, včetně způsobu skladování akumulátorů, vyhovoval vysokému podílu obnovitelné energie. Jejím cílem je také poskytovat řadu spojených výhod, včetně zabezpečení dodávek, sociální účasti, přínosů

PŘECHOD NA ČISTŠÍ DOPRAVU VE ŠVÉDSKÉM GOTLANDU

Projekt Udržitelná doprava je spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj a jeho cílem je zlepšit energetickou účinnost a snížit emise skleníkových plynů na ostrově Gotland. Zaměřuje se zejména na národní cíl, kterým je snížení klimatických dopadů odvětví dopravy ve Švédsku o 70% do roku 2030. Součástí projektu je i oslovení malých a středních podniků, které pracují buď přímo v silniční dopravě, nebo se stroji používanými pro průmyslové nebo stavební účely. Cílem je pomoci těmto společnostem zlepšit jejich práci v oblasti energetické účinnosti pomocí organizovaných přednášek, workshopů a konzultací o energetické účinnosti. Další část projektu se zaměřuje na další využití veřejné dopravy, včetně vylepšených řešení intermodální mobility. Celkový rozpočet projektu, který probíhá od roku 2018 do roku 2021, činí přibližně 1 milion EUR. V dlouhodobém horizontu usiluje projekt Udržitelná doprava o snížení dopadu dopravy na klimatické podmínky ostrova a to prostřednictvím vyšší energetické účinnosti a širšího využívání obnovitelných zdrojů energie.

<https://klimatsynk.se/projektportfoljer/hallbara-transporter/hallbara-transporter.html>

SPOLUPRÁCE SICÍLIE A MALTY NA PŘEKLENUTÍ MEZERY V OBNOVITELNÝCH ZDROJÍCH ENERGIE

Projekt Scénáře obnovitelných zdrojů energie na ostrovech, spolufinancovaný Evropským fondem pro regionální rozvoj, definoval společné strategie pro překlenutí mezery, která dělí Sicílii a Maltu od evropského průměru v oblasti využívání obnovitelných zdrojů energie, a podporuje přenos technologií a osvědčených postupů. Dále byla přijata opatření k porovnání a hodnocení energetických strategií z hlediska životního prostředí a socioekonomického hlediska a ke stanovení a implementaci akčního plánu pro širší využívání obnovitelných zdrojů energie.

Projekt vytvořil environmentální sociálně-ekonomickou databanku spojenou s využíváním obnovitelných zdrojů energie a atlasem obnovitelných zdrojů pro mapování instalací a osvědčených postupů na maltském území a v provinciích Agrigento a Ragusa na Sicílii. Vzájemná výměna a rozšíření osvědčených postupů vyplynuly také ze dvou exkurzí s tématem obnovitelné energie, které představily nejvýznamnější elektrárny na výrobu energie z obnovitelných zdrojů studentům vysokých škol a výzkumným pracovníkům. Energetické fórum, workshop organizovaný na plenárním zasedání a čtyři skupiny zúčastněných stran tvořené podnikateli, inženýry, politiky a občany, vedlo rovněž ke vzniku strategií zavedení obnovitelných zdrojů energie. Na každém území byla zřízena síť bodů pro výměnu informací o energii z obnovitelných zdrojů, která propojuje přeshraniční partnery a informuje a zvyšuje povědomí o obnovitelných zdrojích energie. Projekt probíhal od roku 2011 do roku 2012 s celkovým rozpočtem 0,6 milionu EUR.

<https://bit.ly/2TLqZ76>

pro místní hospodářství a vytvoření pracovních míst, udržitelnosti životního prostředí a integrace do krajiny a kulturního dědictví ostrova, neboť Menorca je biosférickou rezervací UNESCO.

Komise toto úsilí podporuje i přímo, zapojuje se do diskuzí o tom, jak tuto strategii prosazovat, maximalizuje využití dostupných finančních prostředků EU, včetně Evropského fondu pro regionální rozvoj, a přispívá k soukromým investicím. V lednu 2019 proběhla

společná návštěva zástupců Generálního ředitelství pro regionální a městskou politiku a energetiku Evropské komise s cílem podpořit tuto činnost a další výměny budou následovat.

Politika soudržnosti je jedním z nejdůležitějších zdrojů financování energetického přechodu v nejdálkových regionech. Tyto regiony hrají v souvislosti s touto iniciativou v EU významnou úlohu vzhledem k závazku – obsaženému ve sdělení přijatém v říjnu 2017, kterým byla stanovena strategie pro nejdálkové regiony – začlenit v rámci EU a na mezinárodní úrovni prostřednictvím iniciativy Čistá energie pro ostrovy EU osvědčené postupy, které vyvinuly.

Například **Kanárské ostrovy** hostily během svého předsednictví Konference předsedů nejbližších regionů druhé fórum Čistá energie pro ostrovy EU, kde všechny nejbližší regiony mohly prezentovat osvědčené postupy v oblasti energetiky. Dalším příkladem může být ostrov Réunion, který spolu se zástupci Komise a francouzské národní správy experimentoval s novým nástrojem řízení navrženým ve sdělení, jehož cílem je urychlit energetický přechod.

Investice do energetické transformace

Pokud jde o budoucnost, návrh Komise týkající se politiky soudržnosti v příštím finančním období 2021-2027 má zdůraznit priority, které pomohou Evropě zachovat svou konkurenceschopnost a přizpůsobit se globalizaci a technologickým změnám, včetně výzev spojených s přechodem na čisté energie.

Pro podporu a zavedení čisté a spravedlivé energetické transformace bude třeba, aby se na politický cíl ekologičtější nízkouhlíkové Evropy vyhradily značné finanční prostředky, včetně investic do energetické účinnosti, obnovitelných zdrojů energie a inteligentních energetických systémů, rozvodných sítí a systémů skladování energie na místní úrovni.

Návrh dále zahrnuje důležitou podporu řešení širší problematiky spojené se strukturální transformací, jako je například přechod na čisté energie. To zahrnuje podporu ekonomické diverzifikace – například podporu malých a středních podniků, podnikatelských inkubátorů, inovace a spolupráce průmyslu a výzkumných pracovníků, budování kapacit a dovedností i udržitelné dopravy a sociálního začlenění.

Politika soudržnosti ve všech těchto směrech pomáhá členským státům a regionům, včetně ostrovů, konkrétním a jedinečným způsobem předvídat a regulovat důsledky strukturálních změn souvisejících s přechodem na čistou energii a dalších aktuálních problémů. Rozdílné místní podmínky často neumožňují univerzální řešení a podpora proto musí být místní a musí nabízet integrované řešení na konkrétní místní potřeby. Politika soudržnosti je schopna podporovat hlavní úsilí o podporu diverzifikace a posunout hodnotový řetězec v regionech EU, zejména na základě jejich strategií inteligentní specializace.

S ohledem na přípravy na příští generaci programů politiky soudržnosti zdůrazňují zprávy zemí v rámci evropského semestru pro rok 2019 a jejich zvláštní příloha o investičních pokynech pro financování politiky soudržnosti 2021-2027 důležitost čisté energie na ostrovech vždy, když je to relevantní.

Ostrovy v celé EU jsou zvány k prozkoumání všech dostupných možností podpory plynoucí z politiky soudržnosti v zájmu dekarbonizace, a to jak v současném, tak i v příštím období. ■

DALŠÍ INFORMACE

<https://europa.eu/!Cq49rt>

<https://euislands.eu/clean-energy-islands-start>

Geografie nespokojenosti v EU

S příštími volbami do Evropského parlamentu, které se budou konat ve dnech 23.-26. května, vzrůstají obavy spojené s rostoucím rozčarováním z EU. Tento první ze série článků v časopise *Panorama* o podpoře politických směrů proti EU poukazuje na některé z důvodů nedůvěry občanů vůči EU a vládám členských států.

Během posledních deseti let se v celé EU podpora euroskeptických politických stran zdvojnásobila. Jak uvádí průzkum Chapel Hill Expert Survey¹, strany, které se staví proti integraci EU či jí dokonce odporují, měly v národních volbách v roce 2008 podporu 9%, zatímco v roce 2018 to ve 28 zemích EU bylo již 18%.

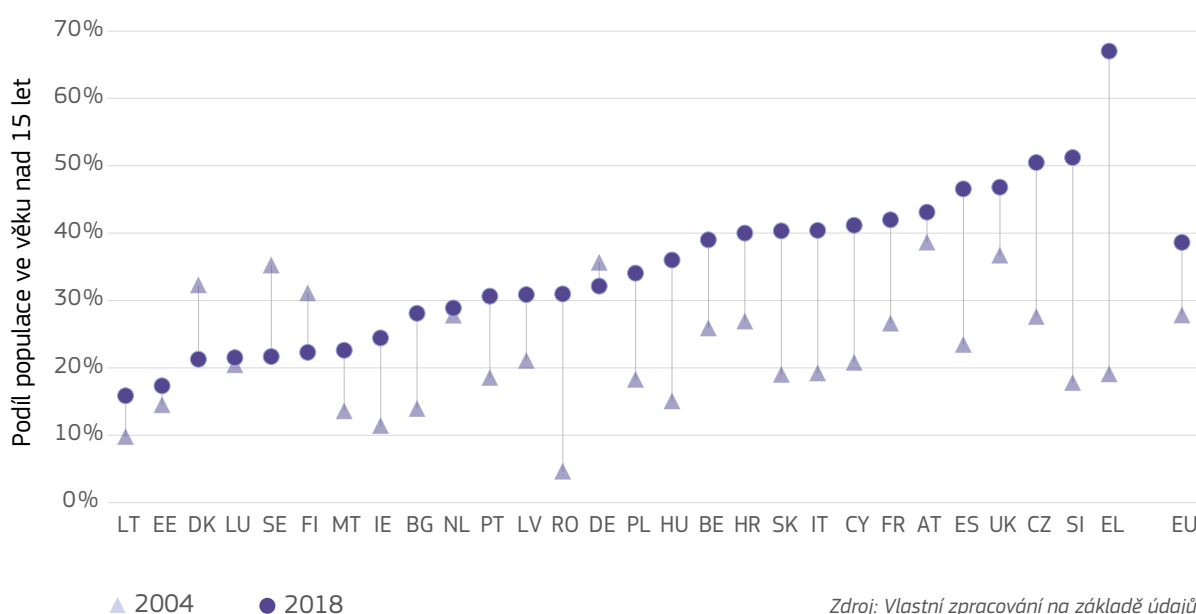
A to nejde jen o změny v několika velkých členských státech. Právě naopak, ke zvýšení podpory euroskeptických politických stran došlo od roku 2008 v polovině členských států. V 10 členských státech měl tento nárůst více než 10 procent. Tak rychlý nárůst by mohl ovlivnit i evropské volby v květnu 2019.

Vzestup euroskeptických politických stran je spojený se vzrůstajícím rozčarováním z EU. Podíl obyvatel EU, kteří EU spíše nedůvěřují, vzrostl z 29% v roce 2008 na své maximum 47% v roce 2013, ale se v roce 2018 mírně snížil na 39%. Během posledních deseti let ve 21 z 28 členských států vzrostl počet lidí, kteří mají tendenci nedůvěřovat EU. Ve 12 členských státech byl tento nárůst více než 10 procentních bodů a ve třech členských státech – Česku, Řecku a Slovinsku – nedůvěřovala EU v roce 2018 většina obyvatelstva.

Národní nedůvěra

Vysoká nedůvěra se netýká jen EU. Lidé také čím dál méně důvěřují svým vlastním vládám. Ve 12 členských státech nedůvěřuje své vlastní vládě většina obyvatelstva. Nedůvěra vůči vlastním vládám je prakticky ve všech členských státech vyšší než nedůvěra vůči EU jako celku. Nedůvěra vládě je však zřídka využívána jako důvod k rozpadu země, zatímco nedůvěra vůči EU je mnoha stranami využívána jako důvod k radikálnímu omezení její role nebo opuštění Unie.

Podíl obyvatel, kteří mají tendenci nedůvěřovat EU, 2004-2018

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů Eurobarometru

1) <https://www.chesdata.eu/>

Abychom zjistili, proč lidé hlasují pro strany proti integraci do EU, byly v posledních volbách ve 28 státech EU vybrány hlasy z více než 63 000 volebních obvodů. Tato práce vycházela z výzkumu populismu v Evropě a USA a zjišťovala, zda s podporou stran proti EU nesouvisí stejné faktory.

Výzkum populismu poukázal na řadu jednotlivých charakteristik. Tendence volit populistické strany mají spíše starší muži z pracovní třídy a s nízkými příjmy a nízkou kvalifikací, kteří se obtížně potýkají s nároky moderní ekonomiky. Výzkum dále prokázal, že tendence volit populistické strany je vyšší v menších městech, na venkově a v upadajících oblastech.

Ačkoli mezi populismem a opozicí vůči integraci v EU existuje silná vazba, přesto se jedná o odlišné proudy. Průzkum Chapel Hill Expert Survey ukázal, které strany se silně spoléhají na rétoriku směřovanou proti elitářství a zavedeným institucím, což je klíčová charakteristika populismu. Strany, které na takovou rétoriku spoléhají, se ne vždy staví proti integraci v EU. Například španělská strana Podemos silně spoléhá na antielitářskou rétoriku, ale integraci EU do určité míry podporuje. Jiné strany se zase staví spíše proti integraci EU, například britští konzervativci nebo holandská Christen Unie, ale nepoužívají antielitářskou rétoriku.

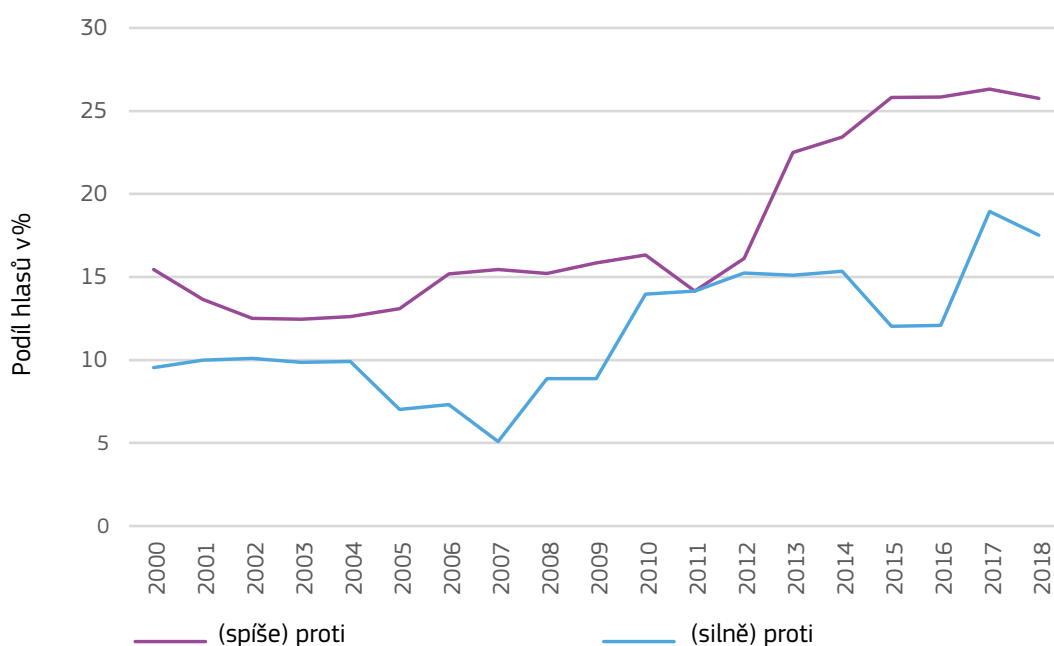
Mnoho spouštěčů podpory populistických stran však podporuje i euroskeptické postoje. Oblasti s dlouhodobým ekonomickým úpadkem, nízkou zaměstnaností, nízkým podílem vysokoškolsky vzdělaných, nízkou hustotou zalidnění a vyšším podílem osob starších 65 let mají tendenci volit spíše strany, které jsou proti nebo silně proti integraci v EU.

Obavy o budoucnost

Vliv úrovně hospodářského rozvoje byl nejpřekvapivějším faktorem: regiony s vyšším HDP na obyvatele hlasují více pro strany, které se staví proti EU. Vzhledem k tomu, že oblasti s nízkými příjmy podporují spíše populistické strany, očekávalo se, že nízké HDP na obyvatele by dále podpořilo euroskeptické strany. Proti EU však nehlasují ty nejchudší oblasti, ale oblasti, které na tom dříve bývaly lépe a poté si ve srovnání se zbytkem země spíše pohoršily. V těchto oblastech často chybí dovednosti a průmysl, se kterými by mohly dále prosperovat v ekonomice více zaměřené na inovace a technologie. Z tohoto důvodu se místní obyvatelé více bojí o budoucnost svého regionu.

Podíl volební podpory stran, které jsou proti integraci do EU ve 28 členských státech EU, 2000–2018

Zdroj: Vlastní zpracování údajů CHES a národních zdrojů

Dále tomu nahrává i fakt, že oblasti se snižujícím se podílem pracovních míst v průmyslovém sektoru se také staví spíše proti EU. Kombinace relativně vysokého HDP na obyvatele a dlouhodobého ekonomického poklesu se může stát zvlášť úspěšnou živnou půdou pro nespokojenost a dokonce i silnou nelibost. Některé populistické politické strany se přímo zaměřily na bývalé průmyslové oblasti, protože tam, jak správně očekávaly, mohly získat více hlasů.

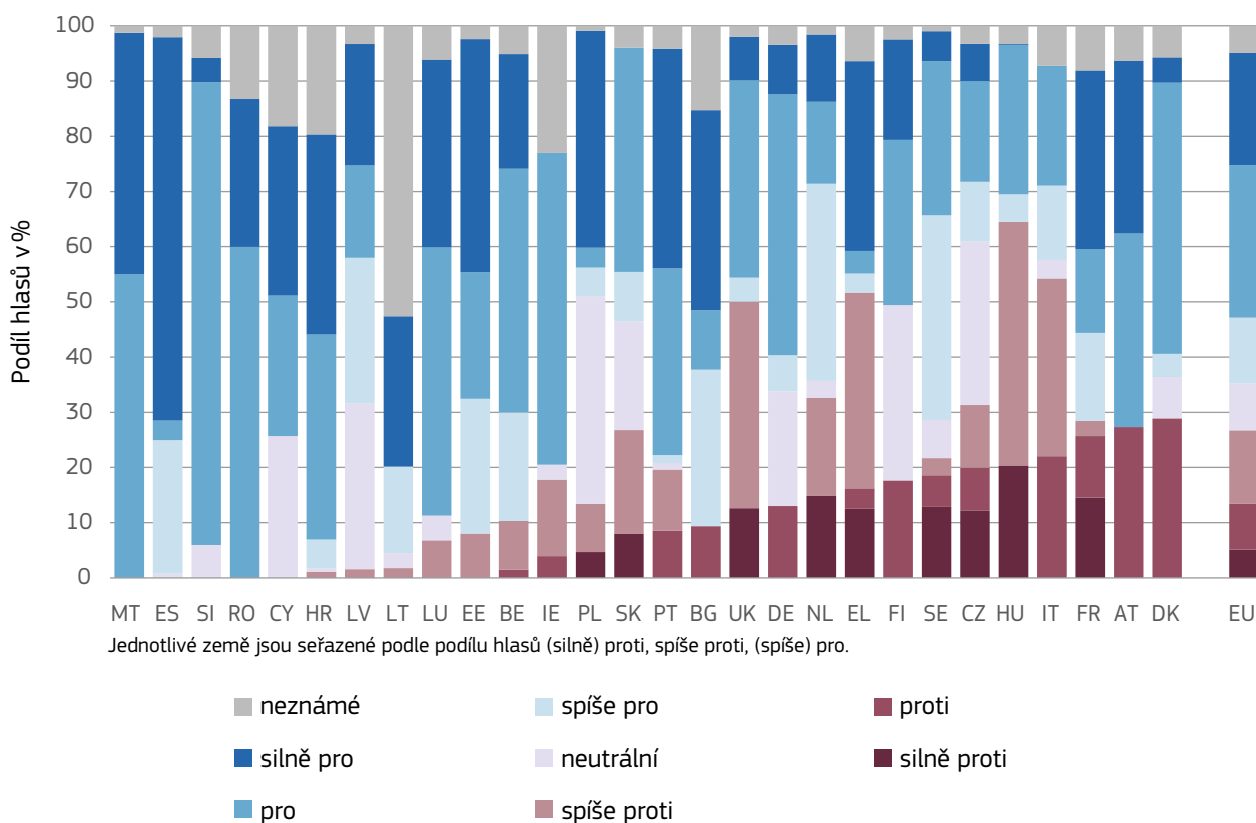
V budoucích vydáních časopisu *Panorama* najdete články, které se budou podrobněji zabývat dopadem chudoby, demografie, migrace a politik EU. ■

Dalším překvapivým zjištěním bylo, že pokles počtu obyvatel a pokles zaměstnanosti podporu euroskeptických stran spíše snižují a že čistá migrace nemá na podporu politických stran vystupujících proti EU žádný vliv.

Další informace o geografii nespokojenosti EU naleznete v článku a na interaktivních mapách na adrese:

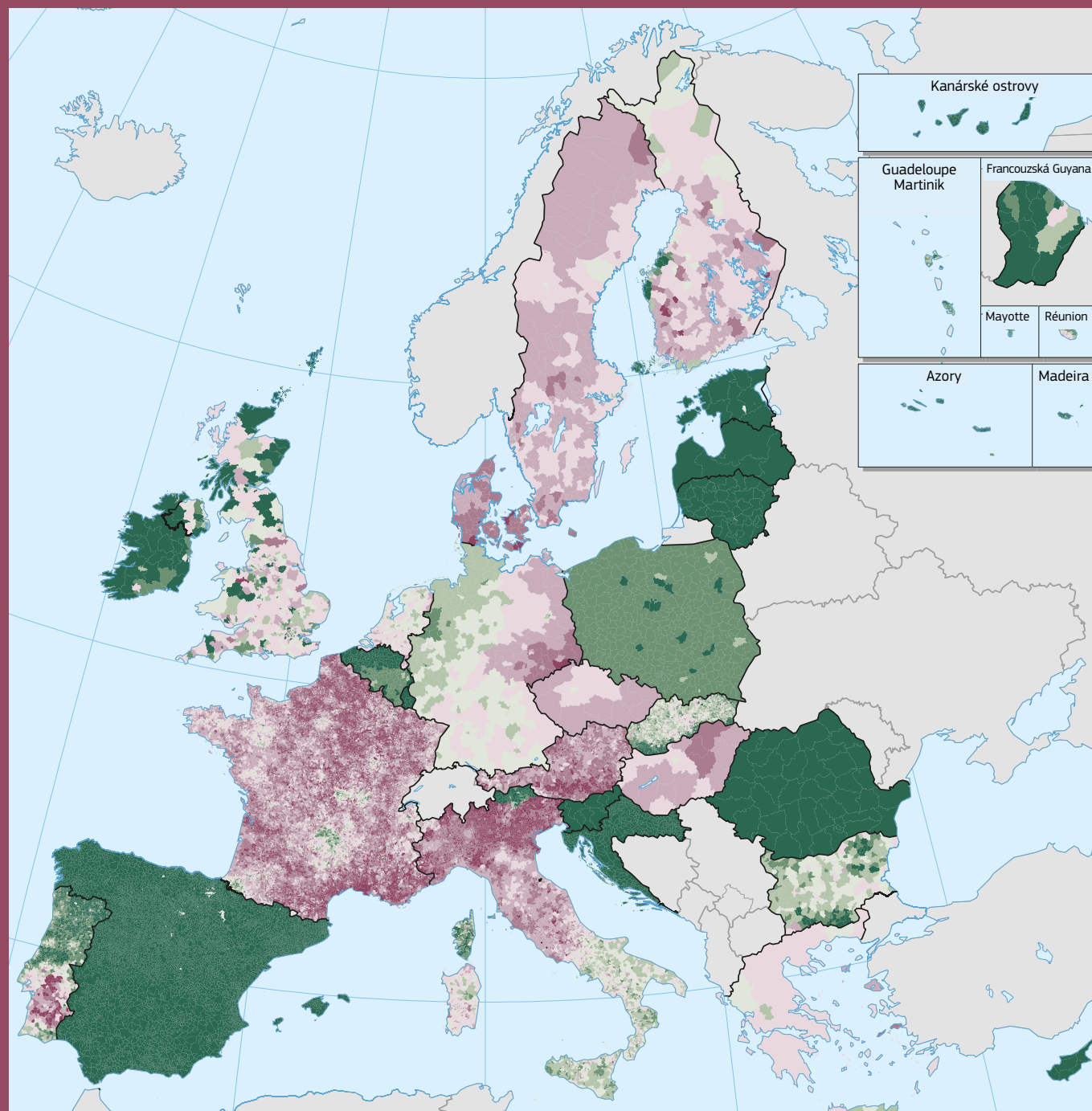
https://ec.europa.eu/regional_policy/mapapps/elections/EUdiscontent.html

Hlasování podle stranického názoru na integraci v EU, 2013-2018

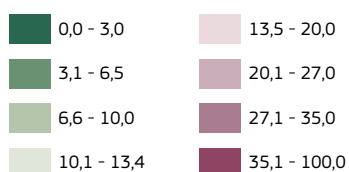
Zdroj: Vlastní zpracování údajů CHES a národních zdrojů

Podíl hlasů pro strany, které jsou proti nebo silně proti integraci v EU (2013-2018)

0 500 km

% platných hlasů

Zdroje: Národní úřady, CLEA, Chapel Hill Expert Surveys 2014 a 2017, Eurogeographics, GR REGIO
 2018: IT
 2017: BG, CZ, DE, FR, MT, NL, AT
 2016: IE, ES, HR, CY, LT, RO, SK
 2015: DK, EE, EL, PL, PT, FI, UK
 2014: BE, LV, HU, SI, SE
 2013: LU
 Průměr EU-28 = 13,4%

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

MEDIÁLNÍ PROGRAM YOUTH4REGIONS

Mediální program Youth4Regions podporuje rozvoj příští generace novinářů, kteří se specializují na regionální politiku. Tyto mladé Evropany povzbuzuje, aby komunikovali o projektech financovaných EU.

Zde najdete zbývající dva vítězné texty blogerské soutěže YOUTH4REGIONS pro mladé novináře.

Péče a zapojení mladých uprchlíků ve Vlámsku

Paula v současné době studuje žurnalistiku ve španělském městě Valladolid. Velmi ji zajímají společenské otázky a

chtěla by se specializovat na mezinárodní žurnalistiku. Svůj zájem o kulturu dále sdílí psaním recenzí knih na svém blogu (lavozaticedida.com).

Projekt CURANT v Antverpách v Belgii dává mladým lidem ve věku od 17 do 22 let možnost žít spolu s místními mladými lidmi ve stejné věkové skupině, aby se mohli lépe integrovat. Když jste Vlám, žijete v Antverpách a každé ráno si dáváte se svým spolubydlícím snídani, nepřišlo by na tom nikomu nic zvláštního, pokud ovšem váš spolubydlící není jeden z mnoha uprchlíků, kteří se do Belgie každý rok dostanou.

Projekt CURANT podporovaný EU zahájil 66 partnerství mezi místními obyvateli a těmi, kteří byli nuceni opustit svou rodnou zemi, v tomto případě mladými lidmi ve věku od 17 do 22 let. Uprchlíci a jejich přidělení spolubydlící dostávají každý měsíc 250 EUR a žijí buď v bytech pro dvě osoby, nebo v domech pro až 16 lidí. K dnešnímu dni pomohl projekt CURANT 66 uprchlíkům zlepšit své okolnosti a do konce projektu (2020) by mělo toto číslo vzrůst minimálně na 75.

Ale nejde jen o místo na přespaní. Vztah mezi místními obyvateli a uprchlíky je založen na integraci do společnosti pomocí kurzů, vzdělávání a odborné přípravy přizpůsobených jejich

» Vztah mezi místními obyvateli a uprchlíky je založen na integraci do společnosti pomocí kurzů, vzdělávání a odborné přípravy. «

situaci a také roli zákonného zástupce, který se stane jejich novým andělem strážným. Vzhledem k tomu, že mezi oběma stranami musí být dobrý vztah, jsou společníci před spárováním s mladým uprchlíkem pečlivě vybíráni.

Mezi aktivity patří studium místního jazyka, hledání práce a budování společenského života. To jsou základní stavební kameny, které uprchlíkům pomáhají začít nový život v lepších podmínkách. Všichni účastníci mají také nárok na pomoc od sociálního pracovníka a obzvláště uprchlíci dostávají podporu, která jim pomáhá osamostatnit se, psychologickou pomoc a poradenství v oblasti integrace a kariéry.

Projekt CURANT podporuje tuto nejzranitelnější skupinu mladých uprchlíků. Do 18 let mají nárok na finanční podporu, integrační kurzy a zákonného zástupce, ale po dosažení plnoletosti tyto výhody ztratí. Nedostatek zdrojů, vzdělání a práce se promítá do většího počtu mladých lidí žijících ve znevýhodněných oblastech a dlouhodobě závislých na sociálním dávkách. V roce 2016 čerpalo v Antverpách sociální dávky 378 mladých lidí žijících mimo rodinu ve věku 17 až 22 let. Toto číslo by nebylo tak vysoké, kdyby toto malé město nemuselo pojmout třetinu všech uprchlíků přicházejících do Vlámka.

Projekt CURANT by nebylo možné uskutečnit bez koordinace Antverpského oddělení sociální péče, veřejného orgánu odpovědného za poskytování bydlení, a Centra pro migraci a mezikulturní studia na Antverpské univerzitě, které měří dopad komunitního bydlení v domácnostech a přispívá k podpoře postavení uprchlíků. Mezi další partnery patří nevládní organizace JES vzw, Vormingplus Antwerpen a Solentra a Atlas Inburgering en Integratie.

Rozpočet projektu činí 6 milionů EUR, z toho téměř 5 milionů EUR z Evropského fondu pro regionální rozvoj. ■

Maximální využití příležitostí v blízkosti bydliště

„S podporou EU se již nemusíte stěhovat jinam, abyste mohli rozvíjet svůj potenciál. Můžete zůstat doma a pomoci svému regionu.“

Magdalena má vysokoškolský titul v oboru jazyk a žurnalistika a studuje polský jazyk a literaturu v Katovicích. Kromě tohoto také píše pro sociální nevládní organizace a učí angličtinu.

Přemýšlíte, že byste se odstěhovali z domova? Coby skeptický teenager z malé vesnice blízko hranic asi ve svém regionu nevidíte žádné báječné příležitosti k rozvoji. V Polsku? Ano, ale museli byste se přestěhovat. V Německu? Možná, ale nechcete emigrovat. Vypadá to, že tady jen dokončíte školu a pak se přestěhujete na nějaké lepší místo mimo svůj region. Co jiného vám také zbývá? Tak to prostě funguje.

No, ne tak úplně. Mohu vás ujistit, že strategie EU není ponechat neoblíbené regiony jejich osudu a vytvořit jen několik silných pracovních trhů. EU funguje jako organizmus skládající se ze sjednocených regionů neboli „malých vlastí“. Pokud je jedna část slabší, musíme pracovat na jejím posílení. Proto se nemusíte nutně stěhovat.

Možná byste si mohli zjistit, jaké programy financování EU probíhají ve vašem regionu. Němec by možná řekl: „*Karriere ohne Grenzen*“... nebo možná: „Zjišťování přeshraničních pracovních příležitostí v Sasku a Dolním Slezsku“. Že to zní nudně? Tak to vůbec není! Tento projekt, který byl zahájen v září 2010, ukazuje skrytý potenciál přeshraničních regionů, jako je Neisse-Nise-Nysa. Název odkazuje na strategii, která v letech 2007-2013 zapojila učitele, pedagogy, místní podnikatele (z Polska a Německa) a mládež k vytvoření příležitosti a sdílení

nástrojů a zkušeností potřebných k nalezení dobrého pracoviště. V té době se mladí lidé (i z České republiky) a dospělí zúčastnili mnoha workshopů, které dokázaly, že šance na zaměstnání jsou hned za rohem! S pomocí EU organizovalo Polsko a Německo setkání a debaty, jejichž cílem bylo usnadnit místním obyvatelům jejich kariéru.

A co dál? Když projekt skončil, tým vydal příručku o příležitostech v Horním Slezsku a Sasku. Proč to tak nedělají i ostatní země? Často si prostě myslíme, že na vše stačíme sami. Ale někdy potřebujeme pomoc od těch, kteří mají více zkušeností. A my s nimi zase můžeme sdílet své znalosti – tomu se říká synergie. Koordinátor projektu Ralf Ostrowski říká: „Tato synergie pomáhá poukázat na pracovní příležitosti v této oblasti a zvyšuje šance mladých lidí na úspěšnou kariéru, aniž by se museli stěhovat jinam.“

Tak to v tomto regionu nakonec nebude tak špatné. Investice do tohoto projektu dosáhla částky 618 597 EUR, z větší části z fondů EU. Jaké jsou viditelné výsledky tohoto financování? Zaprvé, mladí lidé si mohou konečně najít pracovní zařazení, které bude vyhovovat jejich potřebám. V podnikatelských inkubátorech ve Zhořelci neboli Goerlitzu mohou podnikatelé najít příručky, letáky i kvalifikované pracovníky, kteří jim mohou poskytnout kariérní poradenství. Studenti v regionu Nysa navštívili různá pracoviště a zúčastnili se seminářů. Ve školách a na univerzitách můžete nyní najít informace o tom, jak se připravit na pohovor nebo jak si připravit svůj první životopis.

Tak teď už víte! S podporou EU se již nemusíte stěhovat jinam, abyste mohli rozvíjet svůj potenciál. Můžete zůstat doma a pomoci svému regionu, no tak dejte prostor fantazii a dejte se do práce! ■

Německý hraniční přechod v Goerlitzu, městu rozděleném mezi Německem a Polskem

Kostel sv. Petra a Pavla, Waidhaus a most Altstadt v Goerlitzu v Německu

Estonská televizní kampaň vyzdvihuje projekty financované EU

Estonská veřejnoprávní stanice ERR loni na podzim odvysílala řadu televizních pořadů, které se zaměřovaly na vliv strukturálních fondů na místní obce a hospodářství. Estonský řídicí orgán pomohl vytvořit kampaň, která zábavným a informativním způsobem vyzdvihuje úspěchy politiky soudržnosti EU.

Televizní seriál „Cesta po Estonsku“ měl 16 dílů a vysílal se v páteční večery od 20.00, tedy v hlavním vysílacím čase. Seriál představil 90 spolufinancovaných projektů (včetně těch podpořených z 90% ze strukturálních fondů EU a 10% z grantů Norska). Každý díl se věnoval jednomu estonskému okresu. Na závěr seriálu byl v prosinci 2018 odvysílán rekapitulující speciál.

Programy uváděl jeden z nejslavnějších hudebníků v zemi, Ivo Linna, zatímco přibližně třiapůlminutovými reportážemi o projektech prováděla známá herečka Liisa Pulk. Kromě pěveckých vložek a návštěv celebrit pořady zahrnovaly také neformální kvíz, ve kterém veřejné osobnosti odpovídaly na otázky týkající se projektů.

Žádné malé cíle

Pro úspěšné zvládnutí kampaně bylo zapotřebí pečlivé plánování a příkladná týmová spolupráce. Řídicí orgán koordinuje komunikační síť pro strukturální fondy, kterou tvoří specialisté na vztahy s veřejností z organizací provádějících financování EU v Estonsku. Právě tato skupina přišla s myšlenkou vytvořit ne jen jediný pořad, ale celou sérii pořadů, a zvýšit tak vliv na cílovou skupinu.

„Jakmile bylo rozhodnutí hotové, setkali jsme se se třemi nejvlivnějšími estonskými televizními stanicemi a probrali jsme s nimi koncepty a nápady ohledně možného formátu budoucího

pořadu,“ vysvětluje Triin Nolo, vedoucí specialista pro oblast horizontálních školení a komunikace ohledně SF působící v estonském řídicím orgánu. „Poté jsme provedli výběrové řízení na produkci pořadu, skrze které jsme nakonec navázali pracovní vztah s ERR.“

Podle Triina Nola byla klíčovým aspektem procesu příprava podrobné zadávací dokumentace výběrového řízení, aby televizní společnost přesně věděla, co se od ní očekává z hlediska formátu, délky pořadu, vyváženosti obsahu, použití log a počtu reklamních bloků. Zadávací dokumentace rovněž zahrnovala podmínku, aby programy bylo možné zhlédnout znovu, například na internetu.

Výběr projektů byl velkou výzvou, však před finálním výběrem jich bylo zvažováno více než 400. Provádějící a zprostředkující orgány poskytly televizní společnosti seznam projektů. Cílem bylo představit divákům širokou řadu problémů, s jejichž

řešením financování EU pomáhá, od odborné přípravy na zaměstnání a podpory podniků po velké stavební projekty a podporu vědeckých inovací.

„... jsme si jisti, že cíle zvýšit povědomí a vytvořit pozitivní obraz o strukturálních fondech EU a podporovaných projektech v očích estonské veřejnosti jsme dosáhli.“

Poučný a zábavný pořad

Liisa Pulk představila projekty a promluvila si s jejich hlavními osobnostmi včetně příjemců, projektových koordinátorů a koncových uživatelů služeb. Mezi nejzajímavější okamžiky patřila návštěva nové koncertní síně Estonské hudební akademie, která byla postavena za finanční podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Moderátorka rovněž navštívila společnost, která získala finanční podporu na vývoj nového spreje do nosu na základě slavné minerální vody z oblasti Värkska na jihovýchodě země. Při návštěvě Estonské letecké akademie mohli diváci obdivovat moderní simulátor letu helikoptérou, kdežto návštěva historické oblasti Mulgimaa se zaměřila na podporu vytvoření centra pro technologické vzdělávání ze strany EU.

Na scéně během příprav na natáčení

Ivo Linna během natáčení

Dvě mladé estonské zpěvačky Tuuli Rand a Teele Viira a herečka Piret Rauk na scéně v programu Saaremaa

Liisa Pulk mává na našeho zpěváka v soutěži Eurovision Jüri Pootsmana na scéně během představení v okrese Raplamaa

Pořady si u estonské veřejnosti získaly oblibu: z hlediska sledovanosti byly každý týden v desítce nejlepších, jednou byl pořad dokonce čtvrtým nejsledovanějším. To se rovná přibližně 110 000 až 130 000 diváků týdně – tedy přibližně 9-10% estonské populace.

„Vliv kampaně posoudíme později v rámci našeho výročního průzkumu veřejného povědomí. Jelikož jsou ale statistiky sledovanosti pořadu překvapivě vysoké, jsme si jistí, že cíle zvýšit povědomí a vytvořit pozitivní obraz o strukturálních fondech EU a podporovaných projektech v očích estonské veřejnosti jsme dosáhli,“ dodává Nolo.

Realizace odvážných nápadů

Nyní estonský tým pro financování EU plánuje stavět na úspěchu kampaně a v průběhu roku 2019 uspořádat několik doprovodných akcí. Dne 9. května bude země slavit Den EU, který bude předzvěstí týdne plného akcí všude po Estonsku.

„Na oslavu 15 let členství Estonska v EU uspořádáme v květnu ve spolupráci s kanceláří Evropského parlamentu v Estonsku celorepublikové turné, které bude obdobou televizního pořadu

naživo a kterého se zúčastní Ivo Linna se svou skupinou,“ vysvětluje Nolo. „Tentokrát budou na kvízové otázky odpovídat místní kandidáti do Evropského parlamentu.“

Pro kolegy pracující na podobných kampaních ve svých regionech má Nolo následující radu: „Mějte odvahu vystoupat výš, protože dobré nápady nerostou u země. Sestavte dobrý tým a spolupracujte. Svému televiznímu kanálu jistě můžete důvěřovat, zůstaňte ale zapojeni do procesu tvorby pořadu a stanici připomínejte důležitost toho, aby byl obsah o strukturálních fondech středobodem pořadu. ■

DALŠÍ INFORMACE

Televizní seriál „Cesta po Estonsku“:

<https://etv.err.ee/895572/reis-umber-estesti-15-16>

Dobré zprávy pro Portugalsko... a budoucí investice EU

Klášter Alcobaça v centrálním Portugalsku je na seznamu světového dědictví UNESCO

V listopadu 2018 akce zúčastněných stran Paktu integrity „Společně k čistým smluvním podmínkám: Nový vývoj a cesta vpřed“ představila důležité výsledky projektu, získané zkušenosti a očekávané budoucí výzvy.

V Portugalsku bude transparentnost a efektivitu projektu financovaného EU zaměřeného na obnovu a zachování kláštera Alcobaça podporovat nejnovější oficiálně podepsaný Pakt integrity (IP). Jde o jeden z historických a architektonických středověkých pokladů země a patří mezi nejvlivnější cisterciácká střediska na Pyrenejském poloostrově a v Evropě celkově.

Generální ředitelství pro kulturní dědictví portugalské vlády bude podporováno organizací Transparency International Portugal, aby zajistilo, že projekt v hodnotě přibližně 1 milion EUR splní své cíle a že občané budou o pracích průběžně informováni a budou zapojeni do jejich monitorování.

Klášter Alcobaça, jehož části se datují do 12. století, si zachovává mnoho svých středověkých prvků. Díky své jedinečné historii byla tato památka zapsána na seznam světového dědictví UNESCO. Vzhledem k velkému počtu turistů, kteří Alcobaçu navštěvují, pomohou tyto práce chránit spletité konstrukce budov, včetně slavných hrobek krále Petra I. a Inês de

Castro, které nechal vybudovat král Petr I. po dramatickém milostném příběhu, který by později inspiroval mnoho básníků a umělců.

Příklad transparentnosti a přidané hodnoty

Toto je poslední ze 17 projektů v 11 členských státech, které využívají IP pro projekty financované EU v rámci společné pilotní iniciativy mezi organizací Transparency International a GŘ pro regionální a městskou politiku Evropské komise. Jejich cílem je zvýšit transparentnost a hodnotu vycházející z investic EU v rámci politiky soudržnosti. S postupem implementace těchto projektů byly pozorovány určité významné výsledky a byly získány důležité poznatky do budoucna.

Dne 28. listopadu 2018 se akce zúčastněných stran Paktu integrity zúčastnilo přibližně 120 zúčastněných stran ze všech 17 IP: partneři občanských společností, zadavatelé, řídicí orgány, smluvní partneři a další významné zúčastněné strany (orgány pro boj s korupcí, úřady pro veřejné zakázky) a zástupci Evropské komise (zejména GŘ Regio), styčného úřadu Transparency International EU a sekretariátu EU.

Cílem akce bylo ukázat osvědčené postupy a podpořit ambice stávajících IP. Po třech letech projektu se účastníci podělili o získané zkušenosti, úspěchy a výzvy, které při této spolupráci

vznikly. Dále se zaměřili na budoucnost a rozšířili zaměření na IP v širším rámci „čistých smluvních podmínek“. Zúčastněné strany dále hovořily o tom, jak na sebe mohou různé iniciativy navazovat a vzájemně se doplňovat a usilovat o účinnější a efektivnější zakázky bez korupce.

Financování budoucnosti

Během dne se na plenárním zasedání a v rámci skupinových zasedání probírala různá témata: zkušenosti a dojmy zúčastněných stran, výsledky nedávného přezkumu provedeného v polovině projektu, pohled GŘ Regio na IP v kontextu nejnovějších trendů ve veřejné správě, problematika nízké konkurence a zadávání veřejných zakázek s jedinou nabídkou, pokračující úsilí o překonání překážek mezi různými zúčastněnými stranami zapojenými do zadávání veřejných zakázek a způsob, jak podpořit větší transparentnost a otevřenost a vybudovat koalici pro činnost s lépe otevřenými údaji.

Patricia Moreira, výkonná ředitelka sekretariátu organizace Transparency International, nemá žádné pochybnosti: „IP jsou důležité pro budování důvěry mezi jednotlivými zúčastněnými stranami (občanskou společností, vnitrostátními orgány, soukromým sektorem, občany). Pomohly rozvinout větší uznání úlohy, kterou mohou IP hrát, a zapojení občanské společnosti do vytváření čistších smluvních podmínek, spolu s dalšími činnostmi, jako jsou například iniciativy v oblasti otevřených dat.“

» Efektivita, transparentnost a výkonnost zůstanou klíčovými prvky další generace programů a fondů EU a zejména politiky soudržnosti. «

Podle Marca Lemaître, generálního ředitele GŘ REGIO, tento pilotní projekt ukazuje, jak mohou veřejné instituce využívat spolupráci s občanskou společností k dosažení vyšší transparentnosti, efektivity a zaměření na výsledky a zároveň lépe chránit finanční zájmy EU. Je to také jasná zpráva do budoucnosti. Efektivita, transparentnost a výkonnost zůstanou klíčovými prvky další generace programů a fondů EU a zejména politiky soudržnosti. ■

DALŠÍ INFORMACE

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/

<https://bit.ly/2UzmSaE>

<https://bit.ly/2G10fsY>

DATA POINT

Monitorování rozpočtu pro opatření v oblasti klimatu

Věděli jste, že opatření v oblasti klimatu jsou podporována významnými investicemi do politiky soudržnosti? Proč je tedy nezbytné monitorovat investice EU do opatření v oblasti klimatu?

Pro dosažení stanovených cílů EU v oblasti klimatu a energetiky do roku 2020 se Evropská komise zavázala, že bude podporovat opatření v oblasti klimatu minimálně 20% rozpočtu víceletého finančního rámce (VFR) na období 2014–2020. Tento politický závazek je součástí širšího úsilí o začlenění opatření v oblasti klimatu a o podporu úsilí ke zmírnění změny klimatu a snad o přizpůsobení našeho přírodního a lidmi vytvořeného prostředí a hospodářství na očekávané dopady změny klimatu na místní, vnitrostátní a evropské úrovni.

Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti byly vzhledem k jejich cílům a rozsahu označeny za významné přispěvatele k celkovému cíli EU pro sledování. Více než 20% rozpočtu z těchto dvou fondů souvisí se změnou klimatu a zahrnuje investice ve výši více než 54 miliard EUR z rozpočtu EU.

Jakým způsobem sledujeme financování v politice soudržnosti?

Členské státy poskytují informace o podpoře cílů v oblasti změny klimatu (finančními příspěvky) podle „kategorií zásahů“ – seznamu investičních akcí vhodných pro každý z fondů. Metodika spočívá v přidělení konkrétních vážených podílů finanční podpoře poskytované v rámci fondů v závislosti na očekávaném příspěvku pro zmírnění změn klimatu a adaptační cíle. Přiřazeny jsou tři vážené podíly (s příklady z EFRR):

- **100%** v případech, kdy podpora představuje významný příspěvek vůči klimatu (tj. udržitelná energie, prevence rizik souvisejících s klimatem, výzkum související s klimatem, technologický rozvoj a inovace atd.);
- **40%** v případě mírného příspěvku (čistá městská doprava, železnice, intermodální doprava a další způsoby veřejné dopravy atd.); a
- **0%** v případech, kdy podpora nijak nepřispívá nebo kde je příspěvek nevýznamný (většina kódů polí zásahů).

Jde pouze o sledování původních plánů?

Ne. Pomocí monitorovacího systému a potenciálů otevřených dat umožnila Komise nyní podrobně sledovat pokrok poskytovaných investic. Pomocí každoročně získávaných údajů sleduje Komise přidělení investic vybraným (rozhodnutým) projektům a skutečné výdaje těchto projektů v praxi.

Tato data umožňují zúčastněným stranám analyzovat:

- plánovaný celkový příspěvek EUR z každého z fondů politiky soudržnosti v období 2014–2020,
- zprávy o pokroku při výběru projektů a skutečné výdaje vybraných projektů,
- investice do klimatu 34 EFRR/CF,
- plány a pokrok země až po konkrétní programy podle oblasti zásahu.

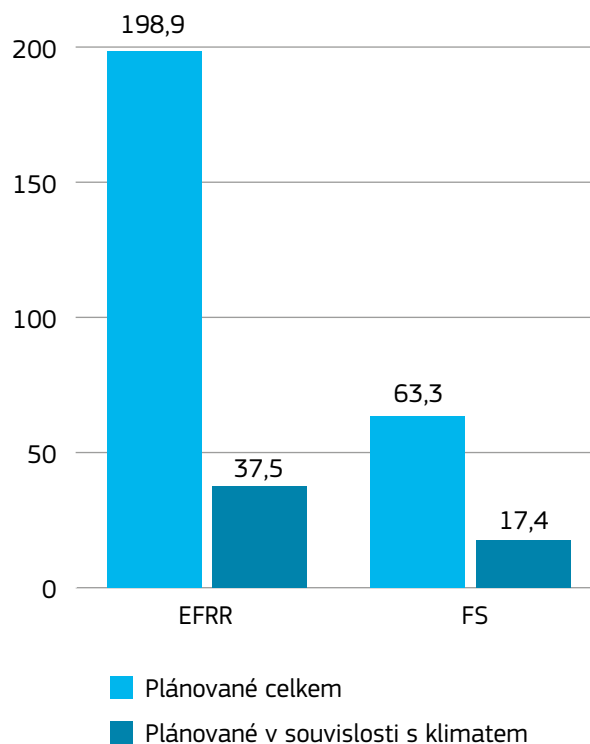
Jde o opravdu podrobný systém sledování!

Finanční sledování je zásadním prvním krokem k dosažení výsledků. Kromě investic do sledování klimatu a specifických tematických zaměření cílů byly do legislativy a programů začleněny tematické cíle související s klimatem s „investičními prioritami“, které mají poskytovat definici konkrétních zásahů (akcí s výstupy) a politických cílů (s ukazateli výsledků politiky). ■

Podívejte se na tento interaktivní otevřený datový příběh, kde naleznete průvodce různými grafy a náhled do údajů sledování klimatu:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/a8jn-38y8>

Sledování klimatu v rámci EFRR a Fondu soudržnosti (v miliardách EUR)

Máte nějakou otázku, kterou byste chtěli řešit v budoucích příspěvcích v rubrice DATA POINT v časopisu *Panorama*?

Existuje nějaká datová sada, kterou bychom měli umístit do otevřené datové platformy pro ESI fondy?

Pokud ano, napište nám e-mail: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Sledujte diskuzi na TWITTER [#ESIFOpenData](https://twitter.com/ESIFOpenData)

nebo se přihlaste k odebírání našeho zpravodaje:

http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

PANORAMA
budeme vděční
za každý váš
příspěvek!

Rubrika Jak to vidíte vy v časopisu *Panorama* představuje, co zúčastněné subjekty z místní, regionální, vnitrostátní i evropské úrovně říkají o dosažených úspěších v období 2014-2020 a jak se dívají na probíhající a zásadní diskuse

o politice soudržnosti po roce 2020. Budeme rádi za každý příspěvek ve vašem jazyce a některé z nich uveřejníme v příštích vydáních. Pokud chcete získat další informace o pokynech a termínech, kontaktujte nás na adrese **regio-panorama@ec.europa.eu**.

V Kujawsko-pomořansku se vedení ujaly místní komunity

Kujawsko-pomořansko je jedním ze dvou regionů v Polsku, které používají „malý“ územní nástroj, tzv. Strategii komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD), jejímž cílem je inspirovat místní komunity, které by přicházely s nápady na nové projekty přesně pro jejich potřeby.

Po počáteční turbulentní fázi, během které náš řídicí orgán Regionálního operačního programu (ROP) usiloval o nalezení správného modelu k implementaci tohoto nového nástroje politiky soudržnosti, se tento nástroj ukázal jako velmi účinný při zapojování občanů na místní úrovni do rozvoje řešení současných sociálních, environmentálních a hospodářských otázek.

V Kujawsko-Pomořském vojvodství vzniklo 28 místních akčních skupin (MAS), které začaly realizovat projekty kombinující všechny strukturální fondy: EFRR, ESF, EZFRV a ENRF – jedinečná kombinace na evropském měřítku!

Skupina MAS v Toruňi realizovala mimořádné projekty zaměřené na znevýhodněné teenagery, seniory a bývalé vězně. Skupina v Bory Tucholskie zase zahájila kromě jiných i další příkladný projekt – „Dobré farmy“. V rámci tohoto projektu místní farmáři vytvořili na svých farmách malé „denní“ zařízení pro seniory.

Vzhledem k tomu, že CLLD nepatří mezi hlavní nástroje ani v Polsku, ani v jiných zemích EU, snaží se náš region pravidelně vyměňovat informace s ostatními regiony. Zúčastnili jsme se také vzájemného hodnocení s maďarskými regionálními operačními orgány.

S ohledem na návrh Evropské komise týkající se nařízení o společném ustanovení po roce 2020, s cílem politiky 5 „Evropa blíže občanům“, by měl být dále rozvíjen mechanismus CLLD, který umožňuje skutečné iniciativy zdola nahoru, včetně malých organizací, neformálních skupin a komunit.

Doufáme proto, že se nám s ostatními evropskými regiony a s pomocí Evropské komise podaří vytvořit fórum CLLD, kde

Piotr Całbecki
Maršálek vojvodství

si budeme moci vyměňovat osvědčené postupy a hledat řešení, jak zvýšit flexibilitu projektů CLLD, harmonizovat právní požadavky CLLD v rámci různých strukturálních fondů a zjednodušit složitá administrativní opatření. ■

DALŠÍ INFORMACE

<https://www.kujawsko-pomorskie.pl/>

Politika soudržnosti po roce 2020 z pohledu České republiky

Politika soudržnosti je jedním z nejdůležitějších nástrojů naplňování cílů EU v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Nejenže pomáhá vyrovnávat rozdíly mezi regiony a státy a cíleně řeší potřeby území, ale tvoří také základní páteř pro investice v EU.

ČR má od roku 2004, kdy přistoupila do EU, do roku 2020 k dispozici v úhrnu přibližně 51,4 miliardy EUR, které se projeví a projevují v růstu a rozvoji naší země. Naše regiony již dnes buď překročily hranici průměru vyspělosti EU, nebo se k ní velmi rychle přibližují.

To se odráží také v návrhu budoucího rámce politiky soudržnosti. Česko obdrží o 3,5 miliardy EUR více než v současném období. Zároveň bude nutné projekty spolufinancovat, a to do větší míry a za přísnějších podmínek než v případě států s méně rozvinutými regiony. Je to výzva pro nás všechny, abychom méně financování využili na kvalitní a dobře připravené investice.

První velký krok máme za sebou – vláda ČR v únoru přijala Národní koncepci realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020. Tento dokument stanovuje cíle

David Škorňa
Ředitel odboru Dohody o partnerství,
evaluaci a strategií
Národní koordinační orgán, Ministerstvo
pro místní rozvoj České Republiky

a priority Česka pro další období a také strukturu operačních programů a jejich řídicích orgánů.

Budeme se soustředit na podporu nových technologií a inteligentních řešení, zejména v kontextu integrovaných řešení. Naším cílem je významně posunout myšlenku oběhového hospodářství tak, aby investice do různých oblastí byly výhodné a zároveň šetrné k životnímu prostředí. Stranou nezůstane ani modernizace infrastruktury, zavádění alternativních paliv v dopravě a podpora nízkouhlíkových technologií (jak v energetice, tak i v průmyslu a dopravě). Za obzvláště důležité považujeme opatření v boji proti suchu, zejména se zaměřením na prevenci.

Tento rok nás toho čeká opravdu mnoho. Na úrovni EU je třeba doladit znění legislativy a dosáhnout maximálního konsensu, aby nové období nezačalo s velkým zpožděním hned na počátku. Česko v dalším vyjednávání považuje za klíčové například nalezení shody v pravidlech pro tematickou koncentraci, která jsou nyní velmi striktní, ale i ve finančních podmínkách – snížení míry financování EU a pravidlo dekomitmentu N+2 by nám přineslo zásadní problémy. Na národní úrovni se v roce 2019 budeme soustředit na zpracování Dohody o partnerství a operačních programů. ■

Keit

한국산업기술평가관리원
Korea Evaluation Institute of Industrial Technology

Korejská delegace se inspirovala nadnárodní spoluprací v Evropě

Během návštěvy nadnárodního programu Interreg Středomoří reagoval na spolupráci mezi sousedními zeměmi Středomoří pan Sung-hoon Kim, vedoucí centra Balance Development Evaluation Centre (BDEC) v korejském institutu průmyslových technologií Korea Evaluation Institute of Industrial Technology (KEIT). Toto centrum, které bylo jmenováno prezidentským výborem pro vyvážený národní rozvoj, hodnotí výkony, provádí v Koreji výzkum a poskytuje informační platformu pro vyvážené rozvojové projekty. Cílem návštěvy korejské delegace bylo načerpat inspiraci z provádění regionální politiky v Evropě a zjistit, jak středomořské země spolupracují v určitých oblastech na posílení úlohy EU jakožto silného hospodářského, sociálního a politického modelu.

Proč jste měli zájem o návštěvu programu Interreg MED?

Zajímalo mě, jak 13 zemí ve Středomoří spolupracuje na rozvoji regionu. Jak víte, Korejská republika (Jižní Korea) se často vzhledem ke složitým politickým situacím a historickým souvislostem potýká s obtížemi při snahách o zavedení přeshraničních rozvojových programů se sousedními zeměmi, jako je Čína, Korejská lidově demokratická republika (Severní Korea) a Japonsko. Doufal jsem proto, že bych si mohl z programu MED odnést nějaké podněty pro severovýchodní Asii.

MAESTRALE: MYŠLENÍ ZA HRANICE

Změna klimatu neví, co jsou hranice. Letní teploty se nadále zvyšují, někdy dosahují až 50 °C, což řadí Středomoří mezi oblasti, které jsou tímto globálním fenoménem postižené nejvíce. Extrémní teploty mají za následek sucha, lesní požáry a povodně. Těmto výzvám čelí všechny země v oblasti Středozemního moře.

Proto musí tyto globální otázky řešit vlády společně. Žádná země se nemůže vypořádat s výzvami v takovém masivním měřítku sama, a to je přesně ten důvod, proč Evropská komise vytvořila programy nadnárodní spolupráce. Jedním z nich je Interreg Mediterranean.

Ve Středomoří, Portugalsku, Španělsku, Francii, Gibraltar, Itálii, na Maltě, ve Slovinsku, Chorvatsku, Bosně a Hercegovině, Černé Hoře, Albánii, Řecku a na Kypru shromáždili zástupci těchto zemí své síly, aby společně našli řešení těchto společných výzev. I když rozsah těchto výzev přesahuje hranice zemí, každý z 91 projektů spolufinancovaných Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci programu přináší výsledky, které jsou přínosem pro každodenní život občanů v regionech, na které se program Interreg MED vztahuje.

Jak projekt MAESTRALE nedávno ukázal, zapojení občanské společnosti do projektu spolupráce je nejen možné, ale i přínosné. Několik studentů středních škol z profesionální technické školy Tito Sarrocchi v italské Sieně se zúčastnilo experimentu „Modrý růst“, který Sienská univerzita propagovala. Navrhli, vyrobili a sestavili prototyp větrné turbíny, kterou k notnému údivu diváků uvedli do provozu ve vodách fontány Fonte Gaia.

To byl však pouhý začátek výjimečné cesty. Svůj prototyp poté dále představili studentům ve španělském městě Malaga. Společně poté vytvořili a otestovali novou, vertikální verzi tohoto prototypu.

Je nějaký lepší způsob, jak budovat budoucnost Evropy, než nechat mladé lidi, aby pochopili její výzvy a řešení prostřednictvím spolupráce?

Program Interreg MED zahrnuje širokou škálu témat: inovace v oblasti modrého a zeleného růstu a sociálního a tvůrčího průmyslu, energeticky účinné veřejné budovy, obnovitelné místní zdroje ve strategiích a plánech se smíšenými energetickými zdroji, nízkouhlíkové dopravní systémy, udržitelný cestovní ruch a ochranu biologické rozmanitosti a přírodních zdrojů.

Pomocí celkové investice ve výši 275 milionů EUR se program snaží zajistit ekologičtější a udržitelnější hospodářský růst do roku 2020.

DALŠÍ INFORMACE

<https://maestrale.interreg-med.eu/>

Byl jsem také ohromen zjištěním, že oblasti spolupráce v rámci programu nejsou omezeny jen na technologie, výzkum a vývoj a regeneraci měst. Zahrnují také komplexní a nadnárodní problémy, jako je rozvoj nízkouhlíkového hospodářství, ochrana přírodních a kulturních zdrojů, podpora inovací a posílení správy veřejných věcí, což je mezi jednotlivými zeměmi ještě složitější a obtížně koordinovatelné.

Jaká jste měli pro návštěvu programu spolupráce očekávání?

Očekával jsem, že se dozvím něco o systému a metodikách hodnocení, hodnotícím indexu a systému zpětné vazby na základě výsledků z hodnocení programu Interreg MED. Také jsem doufal, že získám nové nápady na vyvážení programu rozvoje a nové koncepce regionálního rozvoje a jejich operačního systému, který by mohl fungovat i v Jižní Koreji.

Jaký byl váš nejsilnější dojem obledně regionálního rozvoje prostřednictvím evropské spolupráce?

Bylo působivé vidět, že 13 zemí podél severního pobřeží Středozemního moře spolupracuje na regionálním rozvoji a investuje prostředky i podporu do projektů, které zahrnují více než tři země.

Zvláště mě zajímal projekt „Modrý růst“, který je jednou ze sedmi tematických oblastí programu, neboť Jižní Korea se nachází na Korejském poloostrově. I když v současné době na otázkách životního prostředí, včetně přeshraničního znečištění ovzduší, s Čínou a Japonskem spolupracujeme prostřednictvím partnerství „North-East Asia Clean Air Partnership“, domnívám se, že je třeba jeho rozsah a oblasti spolupráce rozšířit. V tomto ohledu jsou témata a projekty programu Interreg MED, jako jsou například modrá energie,

rybolov a akvakultura, integrovaný námořní dohled, biotechnologie a pobřežní a námořní cestovní ruch, velmi praktické a orientované na výsledky.

Kromě toho bylo užitečné seznámit se s podrobnými ukazateli výkonnosti a cíli každého tematického cíle programu na období 2014-2020. BDEC dále usiluje o kontrolu proveditelnosti vyvážených rozvojových projektů a hodnocení jejich ukazatelů úspěšnosti. ■

Přírodní rezervace Scandola, Korsika

NOVINKY [STRUČNÝ PŘEHLED]

„TO NEJLEPŠÍ Z INTERREG“ –
NEBO INTERREG JEDNODUŠE

V našem nejistém světě je jedna věc jistá: mohli bychom se zlepšit v tom, jak daňovému poplatníkovi vysvětlujeme, na co jeho peníze jdou a jaké to má výsledky. A právě na to se zaměřuje nový blog Interreg Highlights. Tento blog je společný podnik celé komunity Interreg, který spojuje řadu příběhů o lidských a regionálních přínosech spolupráce Interreg po celé Evropě. Je to odkaz, který můžete bez váhání poslat svým přátelům a rodině, když se zeptají, o čem vlastně Interreg je.

V uplynulém desetiletí, s tím, jak se středem pozornosti mnoha lidí stala sociální média, se většina naší komunikace posunula z tištěné formy na on-line platformy. Ale každý trend má i svou odvrácenou stranu. V době nevyhnutelné záplavy informací výzkum ukazuje, že lidé začínají toužit po více než 280 znakových zprávách. Z roztržitých informací je náročné získat důkladné pochopení jakéhokoli tématu. Cílem blogu Interreg Highlights je stát se spolehlivým a zajímavým zdrojem poznatků o Evropě pomocí mnohostranných, ale snadno srozumitelných článků o projektu Interreg.

Na blog Interreg Highlights můžete posílat své příspěvky, které poskytují zajímavé pohledy na spolupráci s projektem Interreg, ať už prostřednictvím jeho lidí nebo změn v jejich životech, regionech, politikách či porozumění.

Blog Interreg Highlights můžete najít na informačním portálu Interreg www.interreg.eu/interreg-highlights

Pokud máte příběh, který byste chtěli uveřejnit,

spojte se s námi: linda.talve@interact-eu.net nebo

eva.martinez@interact-eu.net

CENY REGIOSTARS 2019

Evropská komise každým rokem odměňuje projekty financované z EU, které vykazují excelenci a nové přístupy v oblasti regionálního rozvoje. S cílem inspirovat další regiony a projektové manažery po celé Evropě jsou zúčastněné projekty ve středu pozornosti komunikačních aktivit na evropské úrovni.

V roce 2019 se ceny REGIOSTARS zaměřují na pět oblastí, které jsou klíčové pro budoucnost regionální politiky EU:

- podpora digitální transformace;
- propojení zelené, modré a šedé;
- boj proti nerovnostem a chudobě;
- budování měst odolných vůči klimatu;
- modernizace zdravotních služeb.

Přihlášené projekty posoudí a vítěze korunují akademičtí pracovníci na vysoké úrovni. Kromě toho veřejnost pomocí on-line hlasování vybere a ocení vlastní vítězný projekt. Výherci v pěti kategoriích a výherce ceny veřejnosti obdrží své zasloužené ceny během slavnostního předávání cen RegioStars, které proběhne v říjnu 2019 v Bruselu.

Příručka pro žadatele je k dispozici na [platformě pro přihlášení on-line](#), která je k dispozici od 19. února až do 9. května 2019. Ta obsahuje všechny potřebné informace, podrobný popis kategorií letošních ocenění a kritéria způsobilosti k účasti a získání ceny.

SPOLEČNÉ SOUŽITÍ A UČENÍ

**INVESTICE CELKEM
3 472 892 EUR**

**PŘÍSPĚVEK EU
2 778 313 EUR**

Město Utrecht nabízí inovativní a inkluzivní přístup k usnadnění integrace žadatelů o azyl hned od prvního dne. Obyvatelé a uprchlíci žijí, učí se a pracují společně v projektu U-RLP – Urban Innovative Action financovaném Evropským fondem pro regionální rozvoj.

Projekt U-RLP v Utrechtu v západním Nizozemsku se nachází vedle azylového centra a jeho cílem usnadnit a stimulovat smysluplná setkání místních obyvatel s uprchlíky. Všichni mohou využívat společné společenské prostory a nabízené programy osobního a profesního rozvoje, jako je mezinárodní podnikání, jazykové kurzy a další společenské aktivity.

Původní projekt U-RLP byl vytvořen v roce 2016 s cílem řešit místní obavy týkající se dočasné středisko pro přijímání uprchlíků v okrese Overvecht. V okrese, kde je mnoho obyvatel s nízkými příjmy, byla vysoká poptávka po bydlení. Projekt U-RLP nabídl způsob, jak poskytnout místním mladým obyvatelům dočasné bydlení a zároveň usnadnit uprchlíkům integraci prostřednictvím účelných setkání s cílem zlepšit vzájemné porozumění.

Tento jedinečný přístup je místně a (mezi)národně znám jako Plan Einstein, díky své poloze v Einsteindreef, ulici v Overvechtu. Mladí místní obyvatelé se přistěhovali na počátku projektu v listopadu 2016, zatímco uprchlíci začali přicházet během první poloviny roku 2017 poté, co byla dokončena státní přijímací zařízení.

V listopadu 2018 bylo toto dočasné přijímací středisko uzavřeno. Od ledna 2019 jsou získané poznatky využívány při vývoji střediska pro dlouhodobé žadatele o azyl v rámci Plan Einstein Haydn.

Vytváření komunity

Koncept a vize projektu Plan Einstein U-RLP jsou založené na principu „aktivace od prvního dne“, která dává lidem možnost zapojit se do společenského dění hned od začátku. Místní mladí obyvatelé a uprchlíci mohou využívat individuálního koučování a navštěvovat akce pro profesní rozvoj a poskytované kurzy.

Vytvoření komunity bylo jádrem úspěchu celého projektu. Den otevřených dveří v září 2017 přilákal 600 návštěvníků. Z iniciativy vyšly i spontánní společenské iniciativy, například rozhlasová stanice „Radio Einstein“. Obyvatelé začali podnikat, pracovat jako dobrovolníci ve městě, nebo dále studují.

Tento projekt ukazuje širší přístup města Utrecht k integraci uprchlíků, kde po konzultaci se zúčastněnými stranami vzájemně spolupracují dobrovolníci a odborníci.

Nizozemská vláda v současné době zvažuje využití integračního modelu U-RLP ve všech nizozemských přijímacích zařízeních. Projekt byl dále představen zástupcům dalších místních orgánů na Fóru sociálních věcí EURO CITIES v březnu 2018 jako příklad rozvoje sociální soudržnosti. ■

DALŠÍ INFORMACE

<http://plan-einstein.nl/>

PROJEKTY

NOVÉ VYSOKORYCHLOSTNÍ VLAKY PODPORUJÍ RŮST POLSKÉHO MALOPOLSKÉHO VOJVODSTVÍ

INVESTICE CELKEM
71 441 548 EUR

PŘÍSPĚVEK EU
41 132 031 EUR

Evropský fond pro regionální rozvoj podpořil investice do vysokorychlostních vlaků a nové železniční trasy, čímž se zvýšila kapacita regionálních železničních služeb v okolí Krakova.

Dopravní společnost Koleje Małopolskie vyvinula vysokorychlostní příměstskou železnici, která je šetrná k životnímu prostředí a přátelská k cestujícím. Cílem je zvýšit objem železniční dopravy v Malopolském vojvodství v jižním Polsku.

Financování z EFRR přispělo na koupi 13 elektrických vlaků s více jednotkami (EMU) i na záruky, servis a údržbu. Vlaky vyrábí polská společnost Newag SA.

Projekt dále zavedl nové železniční tratě, například linku spojující klíčové ekonomické a turistické uzly – Krakov a Tarnov.

Bezpečnost a pohodlí pro cestující

Nová řada vlaků EMU Impuls splňuje nejpřísnější evropské standardy odolnosti proti nárazu a celkové odolnosti.

Rovněž cestujícím nabízí komfortní vybavení, jako jsou tiché vozy, klimatizace, ergonomické sedačky, Wi-Fi připojení a elektrické zásuvky. Vlaky jsou určeny i pro osoby se zdravotním postižením a osoby se sníženou pohyblivostí.

Mezi další vespělé prvky patří moderní audiovizuální informační systém pro cestující, monitorování interiéru, automaty na jízdenky a systém počítání cestujících. Každý vlak je vybaven automatizovanými externími defibrilátory (AED) a všichni zaměstnanci absolvují školení první pomoci, včetně způsobu použití AED.

V tomto regionu stále více lidí volí rychlost, pohodlí a dostupnost nových vlaků a tras. To pomáhá snížit dopravní zácpy a znečištění ovzduší v městských aglomeracích v Malopolském vojvodství a jeho okolí. Dojíždějící a obyvatelé měst se nyní těší z lepší kvality života a region je atraktivnější pro obchodní investice.

Dalším přínosem pro životní prostředí je to, že vlaky rekuperují energii z trakčního vedení, což snižuje spotřebu elektřiny a vlaky jsou tím pádem ekonomičtější a energeticky úspornější. ■

DALŠÍ INFORMACE

<https://www.malopolska.pl/>

ZEMĚ ALPSKÉHO REGIONU SPOLUPRACUJÍ NA ZAJIŠTĚNÍ NÍZKOUHLÍKOVÉ BUDOUCNOSTI

**INVESTICE CELKEM
2 146 210 EUR**

**PŘÍSPĚVEK EU
1 580 877 EUR**

Meziregionální projekt IMEAS poskytuje praktické poradenství a možnosti spolupráce, které pomohou klíčovým hráčům v alpském regionu dosáhnout komplexního přechodu na nízkouhlíkové hospodářství.

Probíhá globální energetická transformace, která je poháněná potřebou snížit emise oxidu uhličitého, aby bylo možné omezit změnu klimatu. Dlouhodobou strategií EU je klimaticky neutrální Evropa do roku 2050.

Země alpského regionu čelí při rozvoji svých nízkouhlíkových politik a plánů udržitelné energetiky určitým společným výzvám a příležitostem. Sedm zemí meziregionálního programu Alpine Space, který je financován Evropským fondem pro regionální rozvoj, pracuje na vývoji společných řešení pomocí projektu IMEAS.

IMEAS je zkratka pro „integrované a víceúrovňové energetické modely pro alpský prostor“ (Integrated and Multi-level Energy models for the Alpine Space). Projektový tým je multidisciplinární a sdružuje partnery s technickými, sociologickými a územními odbornými znalostmi.

V energetické transformaci hrají roli mnohé veřejné a soukromé subjekty z různých odvětví. IMEAS vyvíjí pro všechny zúčastněné strany síťový model, který popisuje jejich role, vztahy a pobídky týkající se procesu rozhodování. Zahrnuty jsou různé úrovně správy – od vesnické až po národní. Cílem je, aby toto mnohostranné porozumění podpořilo růst ještě větší a lepší spolupráce.

Praktické nástroje

Cílem projektu IMEAS je zajistit jednotnější, integrovanější a participatnější přístup. Veřejné orgány a další subjekty zodpovědné za udržitelnou energetiku mohou využívat projektové nástroje k zapojení klíčových aktérů do všech fází plánování a implementace.

Praktická podpora dostupná prostřednictvím webové platformy IMEAS zahrnuje plány pro dlouhodobý rozvoj nízkouhlíkové energetiky v celém regionu po roce 2020.

Kromě toho je také k dispozici komplexní návod, jak učinit nízkouhlíkové iniciativy ještě účinnějšími a efektivnějšími. Lidé mohou sdílet inovace a zkušenosti z rozličných přístupů, které jsou také silou alpského regionu.

Tento projekt skončí v prosinci 2019 a webová platforma IMEAS poběží pět let, až do roku 2023. Přestože nebyla přímo vytvořena žádná nová pracovní místa, tento projekt řeší mnoho problémů vztahujících se k energetickému a klimatickému plánování, což představuje rostoucí odvětví výzkumu a inovací. ■

DALŠÍ INFORMACE

<https://www.alpine-space.eu/projects/imeas/en/home>
<https://www.imeas.eu>

PŘIPRAVOVANÉ AKCE

7.-8. KVĚTNA

Budva (ME)

EUSAIR Forum

22.-23. KVĚTNA

Bukurešť (RO)

Výroční konference Interreg

20.-21. ČERVNA

Bukurešť (RO)

„Investice do naší společné budoucnosti: 8. konference k hodnocení politiky soudržnosti EU“

7.-10. ŘÍJNA

Brusel (BE)

Evropský týden regionů a měst

PRÁVNÍ INFORMACE

Evropská komise ani žádná osoba za ni nejednající nenesou odpovědnost za použití následujících informací.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2019

PDF: ISSN 1725-8197 KN-LR-19-068-CS-N

© Evropská unie, 2019

Opětovné používání je povoleno za podmínky uvedení zdroje.

Zásady týkající se opětovného používání dokumentů Evropské komise upravuje rozhodnutí 2011/833/EU (Úř. věst. L 330, 14.12.2011, s. 39).

Pokud jde o použití či reprodukci fotografií či jiného materiálu, na něž se nevztahují autorská práva EU, je nutné požádat o povolení přímo vlastníky autorských práv.

Printed by Bietlot in Belgium

Tento časopis je tištěn v angličtině, francouzštině, němčině, bulharštině, řečtině, španělštině, italštině, polštině a rumunštině na recyklovaném papíře. Je k dispozici on-line ve 22 jazycích na adrese: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/information/publications/panorama-magazine/

Uzávěrka obsahu tohoto vydání proběhla v dubnu 2019.

FOTOGRAFIE (STR.):

Obálka: © Agentia de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Strana 3: © Evropská unie

Strana 4: © Evropská unie / Georges Boulougouris

Strana 5: Vlevo © Evropská unie, 2019/ Carlo Hermann;

vpravo © Evropská unie, 2019/ Aaron Berkovich

Strana 6: © Evropská unie, 2019

Strana 7: Vlevo © Evropská unie, 2018/ Joshua Paul;

vpravo © Evropská unie, 2019

Strana 9: © Evropská unie

Strana 10: © URBACT

Strana 11: © Evropská unie, 2019/Lukasz Kobus;

Finanční nástroje

Strana 12: © Evropská unie;

Strana 14: © iStock, Adrian Catalin Lazar – ©iStock, scanrall

Strana 15: © iStock/SolStock

Strana 16: © iStock/salajejan;

© Agentia de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Strana 17: © Agentia de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Strana 19: © Agentia de Dezvoltare Regională Nord-Vest;

© Dreamstime/Horia Vlad Bogdan

Strana 20: © Agentia de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Strana 21: © iStock/ShevchenkoAndrey; © Agentia de Dezvoltare

Regională Nord-Vest;

Strana 22: © iStock/matthiben; © iStock/ah_fotobox;

© iStock/laurent; © iStock/vinst; © iStock/spooh;

© iStock/zodebala

Strana 24: © iStock/VladimiSklyarov

Strana 25: © iStock/CCeliaPhoto

Strana 26: © iStock/MariusLtu

Strana 32: © Paula Blanco

Strana 33: © Curant

Strana 34: © Magdalena Plotla

Strana 35: © iStock/taranchic; © iStock/holgs

Strana 37: © ERR/Kairit Leibold

Strana 38: © iStock/Zaharov

Strana 39: © Transparency International Portugal

Strana 42: © Region Kujawsko-Pomorskie, Polsko

Strana 43: © Ministerstvo pro místní rozvoj, Česko

Strana 44: © Korea Evaluation Institute of Industrial Technology

Strana 45: © Interreg Mediterranean Programme- Maestrale project

Strana 46: © iStock/Jacques8425

Strana 48: © Henni Bunnik

Strana 49: © Bartosz Tyszko

Strana 50: © iStock/jkitan

ZŮSTAŇTE VE SPOJENÍ

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyregion](https://www.facebook.com/EUinmyregion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyregion](https://www.youtube.com/EUinmyregion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

Úřad pro publikace
Evropské unie

Evropská komise
 Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku
 Komunikace – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu